

Leto VI.
1908.

Štev. 10.
oktober.

BOGOLJUB

Tiska „Katoliška tiskarna“
Izdaja „Katoliška bukvarna“ v Ljubljani.

Izhaja začetkom vsakega mesca.

Stane za celo leto 1 K 60 vin.
Za Nemčijo 2 K 8 vin.
Za Ameriko in za vse ostale kraje pa
2 K 60 vin.

Domača tvrdka! Domača tvrdka!
2793 (Andr. Rovškov naslednik.)

Ivan Pengov

podobarski in pozlatarski ateljé

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 20

se priporoča preč. duhovščini in cerkvenim pred-
stojništvom v naročila za izvrševanje strogo
umetniško v raznih slogih izvršenih

oltarjev, kipov in svetniških soh
iz marmorja, cementa, gipsa ali lesa itd.

— Priznano umetniško dovršena dela! —

Priznalna pisma so vedno na razpolago!

Najsigurnejša prilika za štedenje!

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani

registrov. zadr. z omejenim poroštvom, Kongresni trg 19
sprejema vsak delavnik od 8.—12. ure dopoldne hranilne vloge ter jih obrestuje

☞ po $4\frac{3}{4}\%$ ☜

to je: daje za 200 K 9 K 50 h na leto. — Druge hranilne knjižice
se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Rentni
davek plača hranilnica sama.

Kanonik Kalan Andrej, l. r., predsednik

2797 Kanonik Sušnik Janez l. r., podpredsednik.

Svoji k svojim! Svoje cenjene odjemalce opozarjam tem
potom, naj se nikar ne dajo prevariti po bahati reklami tuje
konkurence, ki večkrat ne izpolni svojih obljub. Naj se torej
vsakdo pri nakupu **ur, verižic** in druge **zlatnine** zaupno
obrne na podpisane in gotovo bo zadovoljen. 2767

Ljubljana, Kopitarjeve ulice 4. **L. Vilhar, urar.**

Največja češka tovarka za nakupovanje **cenega posteljnega perja!**

1 kg novega, **sivega**, skubljenega, dobrega **gosjega perja** 2 K; 1 kg boljšega 2 K 40 v, **polbelega** 2 K 80 v, **belega** 4 K, **belega** skubljenega 5 K 10 v, 1 kg izredno finega **snežnobelega**, skubljenega 6 K 40 v in 8 K; 1 kg **sivega puha** 6 K in 7 K; 1 kg **belega puha** 10 K; najfinejši **prsi puh** 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko. — **Dovršene postelje** bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpežnega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nankingblaga, **1 pernica** 180 cm dolga, 116 cm široka, z **dvema blazinama**, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka, napolnjena z lepim, mehkim **račjim perjem** 16 K, z izredno finim **polpuhom** 20 K, z najfinejšim sivim **puhom** 24 K; **posamezne pernice** po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; **blazine** 3 K, 3 K 50 v, 4 K. — Pošilja proti povzetju, od 12 K više franko. **S. BENISCH v Dešenici 766 Šumava, Češko.** — Zamenjava in franko vrnitev dopuščena, za neugajajoče se vrne denar. — Ceniki na zahtevo zastonj in franko.

15-1

Ravnokar je izšla **v založništvu v Ljubljani**, Kopitarjeve ulice št. 6, **krasno opremljena**

1790 1

==== **jubilejna** ====

Družinska Pratika

==== **za leto 1909.** ====

Cena kot doslej 24 vinarjev izvod.

Letošnja „Pratika“ **presega** po svoji krasni opremi in zbrani vsebini **vse dosedanje izdaje**, ker ima poleg obilice poučnega in zabavnega berila z mnogimi slikami tudi **štiri** krasno izvršene slike v trobarvnem tisku: **Lurške Matere božje**, jubilarov **papeža Pija X.** in cesarja **Franca Jožefa I.** ter izložbo „**Katoliške Bukvarne**“ v Ljubljani.

Katol. slov. ljudstvo! Ta jubilejna „Pratika“ je **edina naša** pratika! Sezite pridno po njej; naj jo pozna vsaka še tako oddaljena slovenska hiša! — Zahtevajte pri trgovcih „**Družinsko Pratico**“ in ne dajte si usiliti nobene druge!

Kupujte in priporočajte le **našo** pratiko!

Glavno zalogo imajo: „**Kat. Bukvarna**“, Prodajalna „**Kat. tisk. društva**“, Anton Krisper, Vaso Petričič, **A. Korenčan** in **Ivan Kordik**, trgovci v Ljubljani.

Cena za razprodajalce pri naročilu do 100 kom. 17 vinarjev izvod, nad 100 kom. pa po 16 vinarjev.

Spisi, dopisi in darovi se pošiljajo: Uredništvu „Bogoljuba“ v Zapogah, p. Smlednik, (Kranjsko)
 Naročnina in inserati pa: Upravništvu „Bogoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.
 : : : : : Spisi se morajo poslati vsak mesec do 10., dopisi do 15. : : : : :

Vsebina X. zvezka:

	Stran
O II. škofijski sinodi v Ljubljani od 24. do 28. avgusta	289
Porcijunkulski odpustki na dan vernih duš	293
„Velika“ obljuba Jezusovega Srca	293
Pridi ovčica! (Pesem.)	294
P. Ivan Fiorovič D. J.	295
Jubilejna slavnost goriških dekliških Marijinim družb na Sveti Gori 23. avgusta 1908	297
K zgodovini molka	299
Slavni možje z molkom v roki	299
Krščamska mati	300
Ne sodi po krivem!	303
Božjepotna cerkev Marije rožnovenske v Tomišlju	304
Znamenita tristoletnica	306
Slovenci v Lurdu	308
Sveti Mihael, brani nas v boju!	310
Male tatove obešajo — velike izpuščajo	310
Kako sem potoval v sv. deželo	311
Cerkveni razgled	312
Šola sv. pisma	317
Drobtine	318
Odpustki meseca oktobra	319
V molitev se priporočajo	319
Zahvale za uslišano molitev	320
Darovi	320

Revmatične

protinske bolečine, bodljaji, bolečine v udih
 nas ne mučijo več, odkar rabimo Fellerjev
 fluid z znamko „Eisalfuid“. Dvanajstorca za
 poskušnjo 5 K franko. Naročite pri E. V. Fel-
 lerju v Stubici, trg Eisen 16 (Hrvatsko). Ida

V zaved šolskih sester v
 Celju se vsprejemajo učenke
 in šoli odrasle deklice na
 stanovanje in hrano; te imajo
 priložnost, učiti se vsako-
 vrstna ročna dela, hospiti-
 rati v otroškem vrtecu in
 vaditi se v navadnem go-
 2401 spodinjstvu. 1-1

Razpošiljanje blaga na vse
 kraje sveta! Najcenejša, naj-
 večja eksportna trrdka!

Prosim, zahtevajte veliki ce-
 nik, ki se pošlje zastonj in
 — poštne prosto! 149

H. Suttner, urar v Ljubljani, Mestni trg

priporoča svojo veliko, švicarskih ur
 izborna zalogo finih
briljantov, zlatnine in srebrnine v veliki izberi po nizki cenl.

O II. škofijski sinodi v Ljubljani. od 24. do 28. avgusta.

Po vsej škofiji so dne 24. avgusta zvečer zvonovi oznanjevali, da se v Ljubljani v stolni cerkvi začelja splošno duhovsko zborovanje, imenovano »škofijska sinoda«. Da mora to zborovanje biti važno, mogli ste spoznati iz tega, da se je že v nedeljo pred sv. Rešnjim Telesom molilo in da so skoraj vsi gospodje duhovni odšli v Ljubljano.

Zares! Takih zborovanj pod predsedstvom škofovim sveta Cerkev želi in jih zapoveduje. Namen jim je, naj bi se sklenilo vse, kar je potrebno za pravo cerkveno življenje med verniki in med duhovniki. Smo že taki, da prav odločno versko življenje radi pomalem popuščamo, ker zahteva vsakdanjega premagovanja in ga posvetni ljudje nič kaj ne marajo, pa se mu tudi razne navade po župnijah protivijo.

Da se pa tako edino pravo življenje vendarle ohrani, da se popravi in prenovi, kar je opešalo in oslabelo, mora biti kdo, ki nas vedno drega in pazi in izpodbuja, da zopet izpregledamo, pa prav pogumni in srčni postanemo vsi, duhovniki in verniki.

Tak vzpodbujevavec za celo škofijo naj bi bilo duhovsko zborovanje pod predsedstvom samega škofa. Tu naj duhovniki dobe navodila, naročila in zapovedi, ki naj bodo zasnovane po potrebah v škofiji, da sami

navdušeni, sveti ogenj tudi med vernike ponesejo in ga v njihovih srcih vžgejo.

In kako modro je sveta Cerkev taka zborovanja zasnovala! Škof pripravi vso tvarino, o kateri se bo posvetovalo; odberejo se razni odseki, vsak ima svojega predsednika in poročevalca, katerima škof navodila in zapovedi točno sestavljene izroči, da jih pri seji zborovavcem predložita; zborovavci so dolžni svoje mnenje odkritosrčno izreči, vse se zapiše in zapisnik izroči škofu, da ga premisli in, ako spozna, da so nasveti in pomisleki opravičeni in utemeljeni, svoja navodila in svoje zapovedi njim primerno prearedi.

Razen teh zborovanj je vsak dan dvakrat v cerkvi bolj slovesno zborovanje: dopoldne in popoldne. Tu se navodila čitajo, škof jih pa razlaga in utemeljuje. Zraven pa tudi rad sprejme pritožbe gg. duhovnikov o upravi škofije, ali pa v drugih zadevah, akoravno bi se tikale tudi njegove osebe in bi bile zoper njega. Posebni duhovni so odbrani, da pritožbe sprejmejo, zapišejo in na poziv škofov glasno pred vsem zborom prečitajo, utemelje in odpomoči prosijo. Škof na pritožbe odgovori.

Samo ob sebi se razume, da se v stolni cerkvi, v kateri se zboruje, tudi veliko moli

in je vsak dan slovesna sveta maša; prvi in zadnji dan mašuje sam škof. Da se pa duhovniki tudi v duši obnove, je sv. Cerkev škofom naročila, naj bodo o tej priliki tudi duhovne vaje; svet, učen in moder mož naj se pokliče, ki naj vsakega dne dvakrat resno in ljubeznivo govori vsem zbranim duhovnikom o njihovih dolžnostih, ter jih vzpodbuja k pravemu duhovskemu življenju. Ob koncu se vsi zborovavci pri določenih spovednikih spovedo in zadnjega dne prejmo iz rok škofovih med njegovo sveto mašo sveto obhajilo, in tako prenovljeni in okrepljeni zopet domu pohite.

Kaj ne, kako resno in znamenito in sveto je tako duhovsko posvetovanje! Vi bi gotovo radi vedeli, o čem se je letos posvetovalo. Ker se razne določbe tudi vašega življenja tičejo, zato vam bom o glavnih nekoliko poročal z namenom, da boste pri izvrševanju duhovnim pastirjem radi pomagali.

I.

O cerkvi.

V prvem zborovanju l. 1903 se je obravnavalo bolj o duhovnem pastirovanju pri vzgoji mladine, o pospeševanju češčenja sv. Rešnjega Telesa in presv. Srca Jezusovega, o pobožnosti do Matere Božje in Device Marije, o tretjem redu sv. Frančiška, o sv. misijonih, o pospeševanju sv. obhajila, posvečevanju nedelj, o prepovedi plesov, o zmanjševanju pijančevanja in ponočevanja, o pouku mater, o skrbi za izobraževalna društva, za posojilnice, za kmeta, za hlapca, za služkinje, za rokodelske pomočnike, o izobrazbi in o življenju duhovnov, o njihovem delovanju v cerkvi in zunaj cerkve, o dolžnostih kapelanov, župnikov, naddijakonov in škofa.

O priliki birmovanja sem poizvedoval, kaj se je v tem oziru v vsaki župniji storilo. Hvala Bogu in skrbnim našim duhovnim pastirjem, ki s tolikim trudom marljivo in vestno delujejo v smislu navodil in zapovedi, ki so se izdale na prvem zborovanju.

Zraven sem pa sedaj pregledaval cerkve in cerkvena poslopja, prepričeval se o redu Božje službe, o pridigah, o krščanskem

nauku in o velikonočnem izpraševanju, popraševal o verskem in nravnem življenju po vaseh, raziskoval upravo cerkvenega premoženja in proučaval župnijsko pisarno. In o vsem tem smo se pri zborovanju meseca avgusta pogovarjali, kako bi ohranili, kar je dobro in kako popravili, kar je pomanjkljivo.

Najprej smo izdelali navodila za cerkev in za vse, kar je v njej.

V naši škofiji je mnogo lepih cerkva. Kar je bilo zanemarjenih, so se popravile, druge so se povečale, ker so bile premajhne, v več župnijah so se celo nove, zares lepe pozidale. Toda marsikaj poprav in zidav je še potrebnih! Cerkev je hiša Božja, v njej izvršujete svoje prve in največje dolžnosti do Boga in za večnost. Največjega obžalovanja je vreden človek, ki v cerkev več ne hodi: sirota se je odtrgal od Boga; kaj bo, ko bo moral umreti in iti v večnost! Posebno kaj bo, ako je s svojim slabim zgledom tudi druge za seboj potegnil!

Ker je cerkev tako imeniten kraj, zato naj vam Bog poplača ves trud in vse žrtve in vse darove za cerkev, da se popravi, poveča, nova sezida. No, pa to še ni dovolj! V cerkvi mora biti pravi red, in vse kar je v njej snažno, čisto, ne zamazano! Koliko je treba zato dela in pazljivosti in skrbi! Pa tudi koliko pomoci od vaše strani! Le pogledjmo nekatere glavne stvari:

1. Važna je že zakristija, kjer se v omarah hranijo cerkvene stvari. Lepa naj bo mašna obleka, čedne naj bodo cerkvene knjige in cerkvene posode, lične naj bodo omare, v katerih se vse hrani, pa tudi sploh naj bo zakristija čista, ne pa zamazana!

V tem oziru bo treba marsikaj popraviti. Velika nadloga je ta, da možaki prav radi v zakristiji ostajajo, da so tam med službo Božjo: od tod zaprašenosť in umazanost zakristij, ki pravzaprav za vernike niso določene. Možaki bi ne smeli v zakristije hoditi, toda, v mnogih krajih so cerkve premajhne, ni prostora in mora se molče trpeti, da so možaki v zakristiji. Kjer je pa cerkev dovolj pro-

storna, naj bodo možaki tako pametni, da se zakristije prostovoljno ogibljejo.

2. Svetišče, to je prostor, kjer stoji veliki oltar, je po cerkvenih postavah določen edino za duhovna in potrebne strežnike. Da se verniki ne porivajo preveč k oltarju, zato je pred velikim oltarjem ograja, ali bi vsaj morala biti. Tako zahteva svetost kraja, v katerem tako blizu, namreč v tabernaklju, sam Bog prebiva.

Na mnogih krajih je pa razvada, da se verniki v svetišče drenjajo da celo klopi imajo v tem prepovedanem prostoru. Seve, da so temu na več krajih krive cerkve, ki so sedaj mnogo premajhne. V takih župnijah se mora ta pravilnost in nespodobnost za silo potrpeti. Kjer je pa cerkev dovolj prostorna, naj pa verniki, možje in žene, ne zamerijo, ako jim g. župnik določi drug sedež doli v cerkvi. Pri novih cerkvah se pa klopi za vernike na tem kraju kar naravnost prepovedujejo.

3. Veliki oltarji so navadno lepi, v mnogih cerkvah zares krasni in umetni. Kinčajo oltar okusna pregrinjala, lepi svečniki, umetni kipi in slike svetnikov; verniki, posebno dekleta, jih pri slovesnosti rade ozaljšate z dišečim cvetjem, z nežnimi preprogami, z okusno vezanimi pogrinjali. Koga bi ta gorečnost ne veselila!

Žalibog, tudi tukaj sem prav pogostokrat na velike nespodobnosti naletel. Glavni del oltarja je tista miza, na kateri se opravlja sveta maša, na kateri počiva sam Bog pod podobo kruha in vina. Ta miza je bitni in glavni del oltarja. Pa ravno ona je pri starejših cerkvah strašno zanemarjena, kar se vidi, ako se pregrinjala odstranijo.

In ko greste k darovanju, pogledjte oltar od zadaj! V mnogih cerkvah bote opazili neoglažene zamazane deske surovo skupaj zbite; opazili bote razne predalčke, kamor se umazano cvetje, grde steklenice in druge nesnage spravljajo: to je nedostojen ostanek od prejšnjih časov.

In ko bi natanko pogledali mize oltarjev pri postranskih oltarjih, ali pri oltarjih v po-

družnicah, prav marsikje bi opazili, kako so naši predniki ta glavni del pri oltarjih zanemarjali.

Kaj ne, vi sami želite, da bi se take nedostojnosti, akoravno so nekako bolj prikrite, vendarle odpravile. Vaši duhovni pastirji vse to vidijo in obžalujejo! Toda marsikateri se boje začeti popravila, ker mnoge cerkve nimajo denarja, ne upajo se pa vas nadlegovati za večje prispevke. Treba bo pa vendarle pri oltarjih mize primerno popraviti. Kaj ne, vsaj ne bote zlovoljni in ne bote se hudovali, ako bodo vaši gg. župniki te nerednosti polagoma odpravljali in bodo vas za pomoč prosili?

4. Spovednice so izredno svet prostor: tam se vrši skrivnostna sprava med teboj in med Bogom, tam se v krvi presv. Srca Jezusovega očiščuje in posvečuje tvoja duša. Kaj ne, tako sveto opravilo pač zahteva, da bo spovednica temu primerno lepo, umetno napravljena in pravi kinč cerkve?

No, hvala Bogu, da se v novejšem času napravljajo prav lepe in primerne spovednice. Toda, kake so spovednice iz starejših časov! Slabe iz desk z bite omare, v katerih se še prav klečati ne more! Zraven so večkrat zamazane, zaprašene, nerodne. To se pač ne spodobi.

In kje stoje? Čudno, da se v poprejšnjih časih pri zidanju cerkva ni skrbelo za prostor, kjer bi spovednice stale. Še v stolni cerkvi se na to ni pazilo, zato je tudi tukaj velika nerodnost. Večkrat stoje nekake čudne omare zadaj v temi za oltarjem! In tukaj naj se deli zakrament svete pokore! Pa je tudi cerkveno prepovedano. Cerkev namreč zapoveduje, naj bo spovednica na vidnem, očitnem kraju, da jo vsakdo lahko vidi.

Kaj ne, vi sami to čutite? Zato upam in sem prepričan, da bote prav radi pomagali gospodu župniku, kadar bodo v tem oziru skušali v vaši cerkvi kaj popraviti.

5. Kaj naj povem o klopih? Sami čutite, kako nerodno so marsikje napravljene: ne more se ne klečati, ne sedeti! In kako

grde so semtertje, da cerkev le kaze! Nespodobno je tudi, ako je v vsakem kotičku kaka klopica, ali prav blizu stranskega oltarja.

Tudi tukaj se mora marsikaj popraviti, morda bo to mogoče z malimi stroški. Žeieti je, da je v cerkvi precej sedežev, posebno za gospodarje in gospodinje. Oh, kako je hudo, ker se radi sedežev tako hitro prežalostni prepiri vnamejo med župnikom in verniki! V nekaterih župnijah so v tem oziru velike zlorabe: ena oseba ima po več sedežev, pa jih daje v najem in prodaja! In to s stvarmi na svetem kraju; tako prodajanje in mešetarenje se mora strogo prepovedati.

Že l. 1898 smo izdali cerkveno navodilo za oddajanje sedežev. Ker se je to navodilo obneslo, se je v zborovanju le še bolj izpopolnilo; dalo se bo ponatisniti in se bo vsako leto prečitalo. Namen je, da se po možnosti preprečijo bridki in žalostni prepiri po župnijah. — Kajne, da bote navodila radi držali! Slično velja tudi v družih škofijah, n. pr. v lavantinski, v linški.

7. Po mnogih cerkvah je prav žalosten in zanemarjen vhod na pevski kor. Stopnice so zamazane in zapljučane, zid je obdrgnjen, počrtnjen, onesnažen. Kaj koristi, ako se ves očisti, ko je v par tednih zopet vse grdo! Kako me je srce bolelo, ko sem čul, da se na teh stopnjicah večkrat nespodobnosti gode, da se govori, smeja, tobak zveči, grdo pljuje: in to v hiši Božji, med službo Božjo, ko se nedaleč proč oznanja beseda Božja ali pa sam Bog na oltarju za nas daruju!

Kaj ne, vi sami čutite, kako je to nespodobno! O dragi mladeniči, ali se ne bote prizadevali, da tako grd madež nerodnosti in neotesanosti

na najsvetejšem kraju s sebe izbrišete in si za pričujočnost pri službi Božji izberete drug prostor, kjer bote lahko mirno molili in svojo sveto dolžnost do Boga spodobno opravili!

8. Naj omenim še snage po cerkvi sploh. Na to premalo gledamo. Res, ni mogoče odvrniti, da se v cerkev ne bi nanesel prah in v deževju ne prineslo blato; pač pa je mogoče, da v cerkvi ne pljuje moptleh; vsaj tega še v lepših sobah pri gospodi ne smemo, in smeli bi v hiši živega Boga!

Dekleta, vas prosim, pomagajte, da se cerkev lepo osnaži! Ni dosti le pometati, ampak ves tlak v cerkvi in zakristiji, pod v klopeh, stopnice na prižnico in pevski kor in kor sam se mora večkrat z vodo izmiti. To bi se moralo zgoditi vsak ponedeljek ali tisti dan po prazniku, da hiša Božja ne bo zamazana in ognjušena cel teden, cel mesec ali še dalj časa. Cerkvnik ne more tega sam opraviti; za vselej se pa tudi ne morejo najeti plačane ženske, ker toliko denarja ni. Dekleta, alibine bilto za vas časten posel, da bi se med seboj dogovorile in tekom leta razvrstije, pa bi hišo Božjo vedno lepo zmito držale.

9. Zadnje čase se je mnogo cerkva poslikalo. Semtertje je pa škoda za denar; kriv je dotični slikar, ki je delo slabo opravil. Dobrotnikom za to polepšavo naj plača dobri Bog! — Isto velja o novem potlakanju cerkve: vsi lahko vidite, da tudi lepši tlak cerkvi nekako novo lepoto podeli.

Te in enake zadeve obsega prvi del našega zborovanja. O drugem delu vam sporočim prihodnjič.

† Anton Bonaventura, škof.

Porcijunkulski odpustki na dan vernih duš.

Nekoliko zakasnelo je poročal »Bogoljub« v lanskem letniku (v 11. številki) o odpustkih, ki se morejo dobiti na praznik vseh svetnikov popoldne in na dan vernih duš v benediktinskih cerkvah. Te odpustke more pa dobiti tudi vsak, kdor nosi jubilejno svetinjo sv. Benedikta, v katerikoli cerkvi tolikokrat, kolikorkrat obišče cerkev od prvih večernic do drugih večernic praznika vernih duš, torej od dveh popoldne praz-

nika vseh svetnikov do približno 5. ure popoldne praznika vernih duš.

Zato letos zopet in dosti začasno opozarjamo na te svetinje in ž njimi združene izredne odpustke. Te svetinje se dobe pri č. P. Ananiju Vračko, frančiškani v Kamniku. Manjše so po 6 vin., večje po 12 vin. Kdor jih hoče dobiti po pošti, naj jih naroči več skupaj, in naj doda za pošto 60 vinarjev.

Presveto Rešnje Telo.

„Velika“ obljuba Jezusovega Srcá.

(Dalje.)

Zadnjič je bilo povedano, kako so se »velike obljube« goreče oprijeli v Belgiji in na Francoskem. Pa ne samo po teh dveh deželah, pobožnost prvih petkov cvete tudi na Španskem, kjer celo neka kongregacija častnikov opravlja to pobožnost, daje na Portugalskem, na Angleškem, v Ameriki, pa celo v južni Afriki in Avstraliji. Posebno se odlikujejo v tem globokoverni Irca. »Povsod se obhaja slovesnost prvih petkov«, vzklika jezuit P. Cullen, »o kaka gorečnost vlada zdaj na Irskem nasproti Jezusovemu Srcu!« In v nekem drugem poročilu se bere: »Deveteri prvi petki napolnjujejo naše cerkve z obhajanci.« — Pokristjanjeni zamorci se z veliko vnemo oklepajo »velike obljube«. Isti P. Cullen jo je razširjal med njimi v južni Afriki, in on poroča: »Povsod cvete, hvala Bogu, pobožna vaja prvih petkov. V Port-Elizabethu jih je izmed 2000 prebivalcev prvi petek 320 pri sv. obhajilu; v Kapstadtu med 1700 tudi 320, in podobno razmerje je tudi

po drugih krajih.« Marsikje se obhaja prvi petek kot praznik; »velika obljuba« privabi mnogo ljudi iz velike daljave, in za nobeno ceno bi ne hoteli »velikega dneva božjega Srca«, kakor ga imenujejo, zamuditi.

Kako pa Jezus svojo obljubo izpolnjuje, naj pove zopet naslednja resnična zgodba.

Umirajoči grof.

Neki duhovnik iz družbe Jezusove, v katero je stopil po večletnem službovanju pri vojaki, pripoveduje sledeči resnični dogodek:

Bilo je nekako pred desetimi leti. Tedaj sem vodil duhovne vaje v samostanu, ki stoji na skrajnem koncu mesta G. Bilo je nekoč že pozno ponoči, ko me zbudi močan glas iz trdega spanja.

»Prečastni, prosim, pojdite hitro k bolniku!« je odgovoril prišlec na moje vprašanje, kaj da je. »Spodaj čaka že voz, ki vas popelje k nekemu grofu, ki je za smrt bolan.«

Domislil sem se, da ne more to nihče drugi biti nego grof L. C., o katerem mi je bilo znano, da je nevarno obolel. Bil je dober, pobožen plemenitaš, ki je vedno in povsod brez strahu opravljal svoje verske dolžnosti. Nedavno sem mu svetoval, naj opravlja tudi pobožnost devetih petkov. Ubogal me je; vrhutega je pa prejemal tudi pozneje vsak prvi petek v mesecu sveto obhajilo na čast presv. Srcu Jezusovemu. Čeprav sta ga nadlegovala starost in naduha, vendar ni odjenjal od te njemu tako ljube pobožne vaje. Ni čuda, da sem mu večkrat prepričevalno zatrdil: »Gospod grof, vi gotovo ne umrjete brez svetih zakramentov.« Seveda je to tudi siino rad slišal.

Vstal sem in mislil sam pri sebi: »Sedaj je čas, da se izkaže, ali naj bo častivec presv. Srca Jezusovega osramočen ali ne. Brez obotavljanja sem se napravil ter odhitel s svečo v roki po temnih stopnicah k vozu in zaklical vozniku:

»Vozite kolikor mogoče hitro naravnost v cerkev sv. Pavla!«

Naglo sem bil v vozu, bič je zažvižgal nad konjskim hrbtom in šlo je kakor za stavo po tihih mestnih ulicah.

Prišedši v cerkev sv. Pavla sem vzel sveto olje in Najsvetejše. Nato je oddrdral voz z isto naglico k grofovski hiši. Nisem še skočil z voza, ko sta mi prišli naproti grofova soproga in hči ter mi jokaje pripovedovali: »Prepozno prihajate. Nisva vedeli, da ste z doma. Ker vas le ni hotelo biti, sva poslali po mestnega župnika, ki ga je dejal v sveto olje, na kar je izdihnil.«

Neznansko sem bil pobit. Pobožni častilec presv. Srca Jezusovega je torej res

umrl brez zadnje popotnice? Naše zaupanje naj je prazen nič?«

»Ali je v resnici mrtev?« sem vprašal gospo ves zamišljen.

»Pojdite in prepričajte se sami!« mi odgovori.

Mirno je sedel grof v svojem naslonjaču. Na njem ni bilo videti nobenega znamenja, da živi. Zaklical sem na mah, sam ne vem, zakaj, na ves glas: »Gospod grof!« Prestrašeni sta se stresli ženski; v tem trenutku se je pa zganil nekoliko tudi grof in zamrmral neumljive besede.

»Še je živ,« sem radostno vzkliknil.

Vprašal sem ga: »Gospod grof, ali hočete prejeti sveto popotnico?«

»Da, da, gotovo,« je odgovoril z glasom, da smo ga lahko slišali vsi okrog stoječi.

Oddahnil sem se popolnoma, ko se je bolnik kmalu nato zavedel do dobrega. Pripravil sem vse potrebno in opravljal svoje molitve neprestano gledaje na bolnika. Čeprav grof ni odprl oči, vendar se je bralo na njegovih ustnah, da ve, kaj se godi okrog njega. Ko sem mu pa ponudil najsvetejše Telo, tedaj je odprl tudi usta in prejel sveto popotnico z največjo pobožnostjo.

Pokrepčan s kruhom življenja je čakal še dva dni, da ga je poklical Gospod k sebi. Ko sem ga zadnjikrat obiskal, sem mu dejal: »Gospod grof, ali vas nisem vedno zagotavljal, da ne boste umrli brez svetega obhajila?«

Blaženi smehljaj, morda zadnji na zemlji, je šinil preko njegovega obličja. Zveličar je izpolnil njemu svojo obljubo v polni meri.

Pridi ovčica!

Tamkaj na sredi vasice
božji dviguje se hram;
vse je veselo na vasi, —
v cerkvi le Jezus je sam.

Sam? — O ne! Truma nebeška
moli ga angelov zbor,
v himnah ubranih slavijo
rajske lepote izvor.

Ti pa, o človek posvetni,
raje samevaš okrog;
raje uživaš veselje,
kjer je kup rev in nadlog.

Pridi ovčica zgubljen, z
tukaj je dobri pastir;
da te zadene na rame
ti odpre milosti vir.

Limbarski.

Za Marijine družbe.

P. Ivan Fiorovič.

(Dalje.)

3. Družba Matere božje sedem žalosti.

Delavsko Marijino družbo je posvetil P. Fiorovič Žalostni Materi božji. Njo je srčno ljubil in želel je, naj bi bila ona vzor tudi ubogim družabnikom. Kot zaščitnike je izbral družbi sv. Jožefa, sv. Janeza Evangelista in sv. Frančiška Ksaverija. Od sv. Janeza naj bi se družabniki učili ljubezni do božjega Zveličarja, od sv. Frančiška pa gorečnosti za čast božjo. Z veliko vnemo je skrbel, da so se družabniki udeleževali kolikor mogoče veliko odpustkov. Zato jih je dal vpisati tudi v bratovščino presv. Srca Jezusovega, sladkega Imena Marijinega in v apostolstvo molitve. Zahteval je od njih, da drug drugega resnično ljubijo in če treba tudi podpirajo. In če zaradi revščine niso mogli tovarišev podpirati, naj bi pa vsaj zanje molili in jim v dvomih prav svetovali. Premožnejši družabniki so se zavzemali za obrtne učence, spravljajoč jih k dobrim mojstrom in zbirajoč jih ob nedeljah in praznikih, da so jih tako varovali slabih družb. Izbrani družabniki so skrbeli bolnikom za pomoč v dušnih in telesnih potrebah, drugi pa za spodoben krščanski pokop umrlim bratom.

Pravila družbe so bila tako lahka, da jih je mogel brez težave izpolnjevati vsak družabnik. Vsak dan par kratkih molitvic, marljivo udeleževanje družbenih shodov, vsak petek če le mogoče križev pot in udeleževati se duhovnih vaj, ki so se vsako leto dvakrat obhajale, to so bile glavne dolžnosti družbenikov. Ker so se pri duhovnih vajah najčesče oglaševali novinci za vsprejem v družbo, so morali starejši tovariši privabiti k duhovnim vajah kar največ udeležencev. Novinci

so morali najprvo dobro opraviti vesoljno izpoved in voditelj jih je vspodbujal, da so potem pristopali pogosto k sv. zakramentom.

Družba je imela tudi svoje praznike, ko se je javno zunaj cerkve pokazala. Tako n. pr. je P. Fiorovič opetovano romal z nekaterimi družabniki v Jeruzalem. Velikanska je bila vsako leto procesija sv. Rešnjega Tlesa dan na vrtu vseučilišča, ko je vodnik nastopil nekako kot general med svojimi četami. V noči pred prvim petkom vsakega mesca je imelo 40 najgorečnejših udov častno stražo pred evharistiškim Kraljem.

Marijina družba Žalostne Matere božje je štela v 33 letih do Fiorovičeve smrti okroglo 14.000 udov; živih udeležnikov je izkazoval zapisnik leta 1898 krog 2000. Mnogo drugih kongregacij je v Siriji nastalo po njenem vzorcu, ki vse skušajo dosežati takih sadov, kakor jih je dosegel goreči misijonar pri tolikih težkočah.

4. Težave in uspehi.

Ni bila lahka naloga, ki si jo je postavil P. Fiorovič. V deželi, ki jo je teptala turška noga, obuditi živo krščanstvo in revne kristjane vzgojiti za apostolsko delo, to je bila naloga, ki je presejala človeške moči. Zdelo se je nemogoče v velikem trgovskem mestu, kjer je bilo malo bogatinov pa toliko več revežev, kjer je bilo silno razširjeno turško življenje, vpeljati med uboge kristjane krščansko življenje. Pa kar se je zdelo nemogoče, je dosegel P. Fiorovič med družabniki Žalostne Matere božje.

Dosegel je to zlasti s tem, da je družil samo ljudi istega poklica, samo uboge delavce, da si je prizadeval svoje delavce prido-

biti za pogosto prejemanje sv. zakramentov in da je s posameznimi družabniki občeval, vsakega vzgajajoč po njegovih posebnih lastnijah in vodeč ga primerno milostim, ki jih je od Boga prejemal. Seveda se mu je delo silno kopičilo, toliko večji so bili pa tudi uspehi.

Naj navedem v dokaz, kako visoko v čednosti so se nekateri teh delavcev povzpeli, samo en vzgled.

Neki ubog nosač je prihajal skozi 32 let vsak teden k P. Fioroviču k spovedi. K sv. obhajilu je pristopal vsak prvi petek v mesecu in vse nedelje in vse praznike, ki jih je na Vzhodu mnogo več kakor pri nas. Vsako jutro je bil pri sv. maši, preden je šel na delo. Po končanem delu mu je bila prva pot pred sv. Rešnje Telo. Pri tedenskih shodih je bil vedno navzoč. Umrl je šele nedavno blažene smrti.

Setev gorečega misijonarja torej ni padla na nerodovitna tla. Pri vseh težkočah je umel z milostjo božjo pravo puščavo spremeniti v vrt najlepših krščanskih čednosti.

Pogumni vodnik pa gre še dalje. Iz svojih družabnikov si vzgoji tudi gorečih apostolov, ki so ga podpirali pri njegovih misijonskih delih.

5. Misijonsko delo.

Dasi so bili družabniki splošno revni, jim je P. Fiorovič vendar naročal, naj napravljajo od svoje revščine zbirke, da ž njimi podpirajo še revnejše sobrate. Nameral je s temi zbirkami oskrbeti najpotrebnejšega tistim družabnikom, ki si sami niso mogli ničesar prislužiti, obenem pa je tako gojil in pospeševal ljubezen do bližnjega. Mislil si je tudi, če rdeči bratci v Evropi vsak teden nekaj žrtvujejo za namene svoje stranke, zakaj bi tudi zdravi katoličani, ki vsak teden več ali manj zaslužijo, od tega nekaj ne darovali za reveže in bolnike? V dobi, ko je človeštvo tako udano uživanju in razkošju, treba gorečim kristjanom, da se urijo tudi v samozatajevanju in dobrotljivi ljubezni do bližnjega. Te dobrote, ki jih je delil ali vodnik družbe ali družabniki, so bile večkrat povod, da so se trdovratni grešniki spreobrnil ali da so mlačni goreči postali.

Drugo opravilo, h kateremu je P. Fiorovič svoje družabnike vspodbujal, je bilo obiskovanje in podpiranje jetnikov. Turških ječ ne smemo z našimi primerjati. Jetniki na Turškem so namreč vsi skupaj pomešani brez ozira na starost, vero, ali krivdo ter naltlačeni v ozkih celicah. Nedostaje jim zraka, hrane in obleke, zlasti v mokrih in mrzlih nočeh. Ko so dosedeli ali dočepeli dobo jetništva, jih ne izpuste prej, dokler ne poplačajo stroškov za trdi kruh, ki so ga dobili in za vodo, ki so jo izpili. Zato je običajno, da jetniki pri zamreženih oknih prosijo mimoidoče miloščine.

Zlasti se je po ječah hudo godilo kristjanom. Kakšne dobrote je torej P. Fiorovič izkazoval, obiskujoč kristjane po ječah ali pošiljajoč tja svoje družabnike, si lahko mislimo!

Goreči misijonar se je dalje z vso vneemo zavzel za zanemarjeno mladino. Nekaj dečkov, ki so bili vstopili v Marijino družbo, si je izvolil za apostole pri novem podjetju. Hodili so po mestnih ulicah ter vabili dečke postopače, rokodelske učence in dečke, ki so si služili kruh s snaženjem črevljev po ulicah, kar je neka posebnost v Beirutu, k P. Fiorovičevim shodom. Najprvo jo bila pobožnost v cerkvi, potem so se smeli dečki poigrati in poveseliti na dvorišču vseučilišča. Ko so se razvedrili, so se ločili v več oddelkov, kjer so jih dobro poučeni tovariši učili krščanskega nauka. K sklepu je prihajal v družbo sam P. Fiorovič. Z ljubeznjivo prijaznostjo jih je vsakikrat več nagnil, da so opravili sv. spoved. Zvečer je ostal voditelj vsaj še eno uro med njimi. Prijazno se je ž njimi razgovarjal in dečki so mu razkrivali svoja srca. Mnogo med njimi jih še ni bilo pri sv. obhajilu. Te so najpred tovariši poučili o krščanskem nauku. Šele po sv. obhajilu so bili sprejeti v Marijino družbo. Družabniki pa za dečke niso skrbeli samo v dušnem oziru; tudi za njih časno srečo so se pobrigali. Skrbeli so za to, da so prišli v šolo k poštenim mojstrom in če se je le dalo k takim, ki so bili tudi sami Marijinj družabniki.

Hud boj mora katoliška cerkev na Vzhodu

du bojevati s krivoverci. Prejšnje čase so bili zlasti Angleži, ki so po svojih šolah mnogo katoliške mladine odtujili Materi katoliški cerkvi. Dandanes se posebno trudijo Rusi. Starši domačini so bili brezbrizni in angleške in ruske šole, ker so bile brezplačno pristopne, so odtujile mnogo katoliške mladine. Tu pa je zastavila svoje delo Marijina družba. »Noben katoliški otrok ne sme v protestantovsko šolo!« je bilo geslo, ki ga je dal P. Fiorovič družabnikom. In v kratkem času je izstopilo iz protestantovskih šol več tisoč

katoliških učencev. Seveda traja boj še dalje; ali katoličani v Beirutu so vsaj po Marijini družbi spoznali nevarnost, da se je varujejo, kolikor morejo.

Delovanje Marijine družbe pa ni bilo omejeno samo na mesto Beirut. Mnogo družabnikov je šlo v daljni svet ter tja poneslo tudi seme družbine gorečnosti; drugi so se iz mesta vrnili v domače vasi, kjer so bivali več časa in kjer so s pobožnostjo in gorečnostjo mnogo dobrega storili.

(Dalje.)

Jezus obudi Lazarja.

Jubilejna slavnost goriških dekliških Marijinih družb na Sveti Gori 23. avgusta 1908.

Ob letošnjem jubilejnim letu, ko so Slovenci pohiteli v Lurd, da se tam poklonijo Mariji ob petdesetletnici njenega prikazanja, je bilo malo tako srečnih, da so mogli obiskati to svetovnoznano svetišče. Zato so goriške dekliške Marijine družbe sklenile, da hočejo ta spomin prosla-

viti na Sveti Gori. In res, priredile so v ta namen na tej slavni božji poti slovesnost, kakoršne ni še doživela Sveta Gora.

22. avgusta popoldne že so prišle oddaljene družbe na Sveto Goro, ki je bila na večer vsa razsvetljena, da se je videla daleč naokoli po de-

želi. Med prepevanjem Marijinih pesmi so se spuščali v noč tudi umetni ognji, ki so z rdečimi črkami na nebu naznanjali, da se bliža redka in velika slavnost.

Napočil je 23. avgust, dan velikega slavja! Ob 8. uri zjutraj so dospеле na Sveto Goro druge Marijine družbe iz bližnjih krajev in se združile z ostalimi družbami v veliko armado, ki se je pripravila, da Mariji na novo ponovi svojo prisego ljubezni.

Ob 8. uri med sv. mašo preč. g. Ivana Koširja, kurata v Ročinju, so pristopile Marijine hčere k skupnemu sv. obhajilu. Prelepo je med sv. mašo pel mešani zbor iz Drežnice pod vodstvom preč. g. kurata Jožefa Kalina. Po sv. maši je stolni vikar Ciril M. Vuga s kratkim nagovorom pripravil Marijine hčere na ponovitev posvečenja Mariji, katero so vse skupno in glasno molile. Kako veličasten prizor! Tisoč Marijinih hčerā posvečuje svoja srca nebeški Materi! In nato zadoni iz tisoč grl himna Marijinih družb: »Pri Tebi, o Marija, zbrane!« Bil je to ganljiv in nepozaben prizor za vsakega, ki je to vide! in slišal!

Pa bližal se je še slovesnejši trenutek vse slavnosti — odkritje spominske plošče, ki je vzi-dapa v svetogorski cerkvi ob strani altolja Sv. Križa. Na posebej za to pripravljenem odru je imel k odkritju spominske plošče slavnosten govor preč. g. Jakob Rejec, župnik iz Čepovana. Vse zastave Marijinih družb so obdale ta slavnostni prostor, kar je ta slovesni trenutek še bolj pōvzdignilo. In padla je koncem govora zavesa raz spominsko ploščo, v katero se je ozrlo tisoč in tisoč očij. Svetogorska cerkev je bila ta dan natlačeno polna, kar se zgodi le ob velikih jubilejnih procesijah.

Spominska plošča je iz sivega mramorja, 150 cm visoka in 70 cm široka. Besedilo na spominski plošči se glasi :

Materi brezmadežni

Marijine hčere !

Brez madeža spočetj,

Devici mogočni,

Materi najboljši,

Mariji,

se poklanjajo in posvečujejo

slovenske Marijine hčere

v jubilejnem 50. letu

Njenega prikazovanja v Lurdu.

O Marija,

ohrani v svojem varstvu svoje hčere,
Nagni k ljubezni do sebe še druge vse,
ki Te še ne ljubijo !

Razsvetli zaslepljene !

Varuj nedolžne !

Čuvaj Tebi posebno posvečene !

Daj, da smo Tvoje zmiraj v življenju,
Daj, da bomo s Teboj vekomaj v nebesih !
Amen.

Marijine hčere dekljskih Marijinih družb:

V Batah, Čepovanu, na Drežnici, v Gorici, Grgarju Kamnjah, Kronbergu, Levpi, na Libušnjem, Lokvah, v Novakih, na Otlici, v Peymi, Podgori, Ročinju, Štanjelu, Velikem dolu.

Na Sv. Gori, dne 23. avgusta 1908.

Po odkritju spominske plošče je imel glavni govor preč. g. Ivan Leben, kurat libušenjski, ki je z ganljivimi in vznesenimi besedami opisoval srečo Marijine hčere. Prelepi govor je ganil vsakega in izvabil premnogim solze v oči. Bil je govornik na svojem mestu.

Sledila je nato slovesna peta sv. maša, katero je ob obilni azistenci daroval preč. g. kanonik monsignor Jožef Pavletič. Med sveto mašo je pel pod vodstvom preč. g. Vinka Vodopivca mešani zbor iz Kronberga, ki je res lepo in nad vse častno rešil svojo nalogo. Vse zastave so stale med sv. daritvijo v dveh vrstah pred velikim oltarjem, pokali so pri glavnih delih topiči, in ko so pri zahvalni pesmi »Te Deum« zapeli zvonovi in nanovo zagrmeli topiči in je mogočna pesem pretresla svetogorsko cerkev, tedaj je ta dan dosegel vrhunec slovesnosti in veličastnosti!

In poljubile in posestrile so se zastave med seboj in se poklonile Mariji, v znamenje, da hočejo vse njene hčere, ki so zbrane pod temi zastavami, združeno hoditi do Nje proti nebesom, dokler se tam v zahvalnih pesmih ne združijo okoli njenega prestola!

Po slovesni sv. maši so nato bolj oddaljene Marijine družbe zapustile Sveto Goro. Popoldne ob 3. so bile potem še slovesne litanije — in bližala se je za vse ura slovesa. Kakor druge družbe, katere so bile poprej odšle, so tudi ostale družbe zapele Mariji zadnji pozdrav: »Slovo od Marije!« Kako težko je bilo to slovo, so pričale solze Marijinih hčerā, solze ganjenosti, katere je Marija gotovo sprejela kot bisere in poroštvo njih ljubezni in udanosti!

23. avgust 1908. — Nepozaben ostane ta dan vsem goriškim Marijinim hčeram, in zapisan z zlatimi črkami ne samo na spominski plošči na Sveti Gori, ampak tudi v zgodovini goriških dekljskih Marijinih družb!

K zgodovini molka.

Lepa, sveta in koristna je molitev svetega rožnega venca. Ko jo molimo, se poslužujemo molka ali paternoštra. Pa kako smo dobili molek v sedanji obliki?

Zgodovinopisec Socomen pripoveduje, da je živel v tretjem stoletju na gori Ferme v Libiji pobožen mož, opat Pavel. Ta sveti menih je bil prav mož molitve. Vsak dan je opravljal zelo veliko število molitev. Da bi se pa pri tem ne zmotil, je imel navado, vsakikrat toliko kamenčkov si v svojo haljo nabrati, kolikor molitev je ravno hotel opraviti. Po vsaki končani posamezni molitvi je en kamenček vrgel od sebe, in to je nadaljeval, dokler mu ni zmanjkalo kamenčkov. Kmalu se je njegova priprosta, pa porabna navada izvedela in puščavnikj jutrovih dežel so ga začeli posnemati. Ni trajalo pa dolgo, ko so namesto kamenčkov začeli rabiti lesene kroglice, ki so si jih bili nabrali na vrvico, na katero so sčasoma jeli pritrjevati tudi križec. Da je bilo to mnogo bolj udobno, je jasno. Zato se je pa ta običaj na Jutrovem kmalu splošno razširil, kakor nam spričuje sv. Hieronim, ki je mnogo let živel v onih deželah.

V petem stoletju je prišla opatinja Brigita iz Jutrovega v Evropo, v samostan Kildare na Irskem. S seboj je prinesla tudi običaj, na nabrane kroglice moliti, ki se je po zatrdilu častiljivega Beda po Angleškem naglo priljubil in udomačil ter naposled po Evropi razširil. Tako se je polagoma vpeljal molek v bolj prvotni obliki. Papež Leon IV. je že l. 847 ukazal vojakom, ki so proti nevernikom šli v vojsko, razun orožja s seboj vzeti tudi molek. Na prigovarjanje Petra Amijenskega, ki je l. 1116 umrl, so si križarji

na svoj pas pritrdili molek in nanj molili. V rakvi sv. Jedrti, ki je l. 667 umrla, in v rakvi sv. Norberta, ki je l. 1154 svojo dušo izdihnil, so našli na vrvici nabrane kroglice ali jagode, popolnoma v obliki našega molka. Ko se je v drugi polovici XII. stoletja sv. Dominiku vsled gorečih njegovih prošenj prikazala Devica Marija in ga naučila moliti sveti rožni venec ter mu razodela, da se bo s to molitvijo najlože in najgotovejše zatrla močno razširjena pogubna kriva vera Albižanov, je ta zvesti služabnik božji začel ljudstvu razlagati to molitev in jo ž njim moliti.

Pri opravljanju svetega rožnega venca se je rabil molek, ki je ravno vsled te molitve bil dobil sedanjo določeno obliko. S svetim rožnim vencem je prišel molek v splošno rabo in izdelovati so začeli tudi prav dragocene molke.

Vsi dobri kristjani so radi in pogostoma molili na molek sveti rožni venec in ga še molijo. Slavni zmagovalec, princ Evgen, je vedno nosil pri sebi molek in vsak dan nanj molil. Udje raznih redov nosijo stalno in vidno pri sebi molek. Nosimo ga tudi mi, četudi ne vidno, in molimo nanj sveti rožni venec, ki je od cerkve obdarovan s premmogimi odpustki! Da se dobe pa odpustki, mora biti pa molek, na katerega mora vsak dole sam moliti, blagoslovljen od za to pooblaščenega duhovnika. Po določilu svete cerkve se morejo samo takj molki na odpustke blagoslovljati, ki so sestavljeni le iz pet desetoric jagod, katere morajo biti pa iz trdne tvarine, ki se ne stré z lahka, in imeti morajo križ, na katerem ni truplo Kristusovo samo zarisano, ampak pritrjeno na leseno podlago. K. Č.

Slavni možje z molkom v roki.

Velikan med umetniki, veleum je bil Mihael Angelo Buonarotti, velik kot pesnik, slikar, kipar, stavbenik. Njegova dela so mogočna kupola sv. Petra cerkve v Rimu,

poslednja sodba v siktinski kapeli, kip Mojzesov na grobu Julija II. — pred temi deli obstoji človek nem, občudujoč umetnika, ki jih je ustvaril. Ako obiščeš hišo umetnikovo

v Florenci, boš našel ondi med mnogimi pisami, risbami tudi dva moleka z lesenimi jačami, ki so zelo obrabljene. Pridno jih je prebiral, posebno še v poslednjih dneh, ko je oslepel. Kako vzvišene misli je imel o sv. rožnem vencu, je izrazil na svoji veličastni sliki poslednje sodbe, ki jo je izdeloval od 1534 do 1541. Dva od smrti vstala vleče proti nebesom z rožnim vencem nebeščan, ki je dosegel že svoj cilj.

Slavni glasbenik Mozart je pisal svojemu očetu po sijajnem uspehu enega svojih del 3. julija 1778 tako-le: »Šel sem po simfoniji ves vesel v palačo Royal, molil sveti rožni venec, kakor sem obljubil ter šel domu . . .«

Kdo ne pozna skladatelja Haydna, ki je poleg drugih imenitnih del zložil avstrijsko himno? On je imel navado reči: »Ako mi skladanje ne gre izpod rok, hodim moleč sveti rožni venec po sobi gori in doli, častim Marijo, pa mi pridejo zopet nove ideje.«

Andrej Hofer, ta junak iz tirolskih bojev leta 1809, je bil sicer le priprost kmečki krč-

mar, toda bil je pogumen kot lev in veliko-dušen, pobožen mož. Le od Boga je pričakoval rešitev domovine, to pa po priprošnji Marije. Ko je kot vrhovni poveljnik in vladar Tirolske bival v cesarskem gradu v Inomostu, je s svojimi prijatelji bival v priprostih sobah. V jedilnici je ukazal takoj na steno nabit svetlo razpelo in sliko Matere božje. Zjutraj in zvečer je obiskal župno cerkev z milostno podobo »Marija pomagaj«, vsak večer po večerji je s tovariši in vojaškimi stražami molil sveti rožni venec sam naprej ter pristavil več očenašev v čast raznim svetnikom. Navado je imel reči po večerji: »Vsi, ki ste z nami večerjali, boste tudi z nami molili.« Tudi njegovi bojovníki so znali rabiti molek, kakor so znali rabiti puško. 20. februarja 1810 stoji Hofer v Mantui na morišču. Rožni venec drži v roki na svoji težki poti. Dvanajst vojakov stopi naprej. Hofer izroči spremljajčemu duhovniku v spomin svoj tako priljubljeni molek ter zapove vojakom sam s krepko besedo: Ogenj!

Posnemaj tako vzvišene zglede! Sveti rožni venec bodi tvoj drag prijatelj v življenju in v smrti!

Krščanska družina.

Krščanska mati.

(Dalje.)

IX. Podlaga vzgoje.

Bog ti je dal dete. V veselju zasveti materino oko, ko pogleda svojega otroka, ki je še tako majhen in slab, pomoči potreben in od nje odvisen. Kakor je telo otrokovo skrito, dokler ne prenaša luči, zraka in toplote, tako naj bo otrok skrit prva leta v tihi in verni domači hiši, kjer naj se navzame njegova duša pri svojem zglédu staršev prave pobožnosti in dobrega krščanskega življenja, da more pozneje vse težave krepko prenašati

V družino, na tvoje srce ga je Bog postavil. Veliko bolj bo vplivalo na otroka, kar bo v idel z lastnimi očmi, kakor vse, kar bo slišal od matere. Leta in leta bodo minula, predno bo mogel sam zase skrbeti. Pod skrbnim materinim varstvom naj raste in se okrepi, da postane pošten človek in dober kristjan.

Prva vzgoja — na materi.

Oče, ki ima opraviti z delom, nima za prvo vzgojo otrok niti časa niti zmožnosti.

Prva vzgoja je skoro vedno le na materi, ki najboljši razume svojega otroka. Oče pa podpira in dopolnjuje njeno delo z besedo in dobrim zgledom.

Vzvišenost.

Res je lepo materino delo! Otroke božje ima voditi proti nebesom, za svet pa vzgajati delavne, poštene ljudi, ki ji bodo v čast, ko nje že več ne bo. Če imaš veselje nad cveticami na svojem vrtičku, ko rastejo cveto in razširjajo okoli sebe prijeten duh koliko večje veselje ima mati nad cveticami svojega srca! Mehka kakor vosek, je otrokova duša. Vse sprejema, kar vidi in sliši. Da bo nazadnje srečen, mora mati v začetku prav vzgajati.

Mati se mora učiti.

Kako se pa vzgaia? Nekateri menijo, da to, kar samo ob sebi pride, ko so otroci rojeni. Če včasih matere okregajo, vpijejo, kaznujejo ali še stepejo otroka, menijo, da so zadosti storile. Čudijo se, da niso otroci boljši. Vse je le nekaj zunanega. Otrok je dober, dokler ga doseže materino oko in materina palica. — Mati mora natanko poznati svoje dolžnosti pri vzgoji, spoznavati mora vso naravo in nagnjenja svojega otroka. Pomisli naj vselej, zakaj je otrok to naredil in ono opustil. Kaj ga je zapeljalo k temu, kaj mu je bilo povod k nepokorščini in drugim napakam. Pomisli naj na obnašanje možev, družine in priložnosti, v katerih se otrok nahaja. Mati mora opazovati dušo svojega otroka. Spomni naj se nazaj, kaj je sama čutila kakor otrok. Kolikokrat se človek še pozneje spomni, kako hudo mu je delo, če je bil po nedolžnem kaznovan ali okregan, kak vpliv so imeli nanj tovariši in priložnosti. Koliko je mater, ki najbolj srčno žele, da bi bili otroci boljši, kakor so bile same nekda. Uči se od tega, kar je nekda čutilo tvoje srce, kar ti je hudo delo in ti bilo v spodtiko, razumevati nevarnosti svojih otrok in jih začasa varovati. Vmisi se večkrat v njegov položaj. Na ta način boš dosegla, da bo otrok tudi tebe in tvoje delo razumeval, četudi ga moraš svariti in kaznovati. Spoznal bo, da je bila kazen potrebna in te bo še bolj ljubil. Dru-

gače pa sprejme kazen z neko upornostjo, ki ga vedno bolj odtuji materinemu srcu. Mati mora imeti močen vpliv na voljo in srce otrokovo, da bo enkrat kaj iz njega. Na voljo mora imeti vpliv — t. j. otrok je po naravi, ki je vsled greha pokvarjena, nagnjen k hudemu in svojeglaven, rajše se oprime slabega kakor dobrega. Tu se začne materino delo ki trga plevel slabega nagnjenja iz srca svojega otroka in ga vodi k dobremu z zgledom in spodbudo. — Vpliv ima mati na srce. Dokler je mlad in nepokvarjen, ga mora vneti za vse dobro. Nedolžno kakor angel počiva dete v materinem naročju, ki mu govori o Bogu in ga uči tudi druge reči. Nima skušnjav in ne pozna težav, vse verjame in sprejema.

K hudemu nagnjen.

Kako napačno bi pa bilo, ko bi mati pozabila, da je bil rojen v grehu Adamovem z vsemi hudimi nagnjenji! Res je v njem podoba božja, toda vsled greha omadeževana in oskrunjena. Vzgoja po starših in lastno prizadevanje naj otroka očistita. Če tudi mati ljubi otroka z vsemi močmi, mu vendar ne sme pokazati slepe ljubezni, da bi mu vse dovolila in prizanesla. Njena ljubezen gleda naprej. Otroka hoče na tem in onem svetu srečnega videti. To je pa le mogoče, če zatira v njem vse, kar je slabega in goji vse dobro. Prav ima sv. pismo, ko pravi: »Le gladi sina, in on te bo imel v strahu; le igraj se z njim in žalil te bo. Nikar se z njim ne smeja, da ne boš žalovala. Ne pripuščaj ga v mladosti njegovi volji. Pripoguj njegov vrat v mladosti, in daj mu po hrbtu, dokler je še otrok, da ne bode trdovraten.«

Ljubezen in veselo srce.

Dve lastnosti pa mora imeti mati, da bo prav vzgajala svoje otroke. Pravo materino ljubezen mora družiti z veselim srcem. Kakor potrebuje otrokovo telo prva leta več toplote, tako potrebuje otrokova duša več ljubezni. Ob toplem ognju materine ljubezni se razvije tudi otrokova ljubezen. Ljubezen do očeta in matere je v otroku prva ovira njegovega samoljublja. Ali še niste opazili, kako nerad da otrok iz rok, kar mu je všeč.

Ko ga pa mati prosi, da, četudi težko in se po toliko žrtvi skrije na materinem srcu. Ljubezem do matere in očeta je tudi prvi vir in šola vsega dobrega. Ko vidi otrok materino dobroto do sebe in drugih, jo hoče mali modrijan tudi drugim izkazati. Vidi, kako mati zanj skrbi, on pa skrbi za svoje konjiče, in punce, za sestričo in bratca, za mucka in psa, kakor velik gospodar. Vidi materino skrb in žalost, če mu je hudo in je bolan. To ga uči z drugimi imeti usmiljenje. Kako lepa in mogočna je prava materina ljubezen!

Ravno tako potrebno je pri vzgoji tudi vse lo materino srce. Če je oblačno in dež delj časa lije, postane človek nekako otožen, nič se mu ne ljubi. Kadar pa po dežju solnce prisveti tako ljubo in prijazno, da človeku kar ni mogoče doma vstrpeti, postane mu pri tem jasnem nebu in smehljajočih cveticah veselo in prijazno pri srcu. Če si vedno žalostna in potrta in te otrok skoro nikdar ve-sele ne vidi, kako bo imel potem veselje do dela, učenja in življenja. Kaj ve otrok o žalosti in skrbeh. Jasnega in lepega vremena potrebuje. Če je vesel in dobre volje, more vse, če je vedno otožen, se mu nič ne ljubi.

Žalostna mati.

Mati, če tudi si žalostna in nesrečna, bo di nasproti otroku vedno vesela. Koliko rajše te bom potem ubogal in vse z nekim veseljem storil, kar se mu bo ukazalo. Res ti bo večkrat težko veselje kazati, ko ti je vse le žalost. Ko se boš pa zaradi otrok premagovala, se boš tudi vedno boljše učila sebe zatajevati, kar je podlaga krščanske popolnosti. Za marsikatero mater se pri tem šele začne šola lastnega zboljšanja. Tako nagla je, občutljiva, jezična, prepirljiva, svojeglavna in posvetna. Tvoji grehi se v podvojeni meri prikažejo pri tvojih otrocih. Dobra mati, ki hoče res kaj doseči, mora biti goreča in pazljiva nase kakor svetnica. Če so starši na njej zanemarili vzgojo, naj zdaj, ko je zadnji čas, odpravi svoje napake, da se iste razvade tudi na otrocih ne pokažejo.

Prenagla in občutljiva.

Kjer pa mati ne zna sebe premagati, postane v vsem obnašanju nepremišljena in na-

gla kakor otrok sam. Ne izprašuje in ne pozveduje, koliko je otrok kriv. V prvi jezi se krega in vpije ter pretepa otroke, ne da bi se vprašala, če so res zaslužili hudo kazen. Včasih otrok kaj napravi le po nesreči, se mu kaj izlije, kaj prevrne ali ubije in mati ga kaznuje, da bi ga v jezi kmalu uklela ali ubila. Kazen ni v nobeni primeri s krivdo. Ne pozabi, da otrok ni pri taki pameti kakor ti, da ne zna delati in se varovati ter ga nikar ne kaznuj čez zasluženje. Le če se je res hudobija in upornost očito kazala, se mora kaznovati.

Vedno kreganje.

Cel dan sliši otrok mater, kako le zapoveduje in prepoveduje: »To moraš, tega ne smeš«, — se krega in jezi. Ali je čudno, če postane plašen in zgubi zaupanje do matere ter se komaj še zmeni, kaj mati reče. Z vedno jezo in zmerjanjem je ubila mati pri otroku spoštovanje, ki ga je imel do nje in do sebe, in naučila ga res samo svojeglavnosti. — Preveliko govorjenje staršev navadno vselej škoduje. Čim več se zapoveduje, tem manj se navadno posluša. Kako naj ima otrok do matere zaupanje, če se vselej nad njim znosi, ko jo kaj drugega ujezi? Zatirati bi imela slaba nagnenja otrokova, pa še svojih ne more. Če je dobre volje, vse pusti, če je slabe, jo najmanjša reč raztogoti.

Velika napaka je tudi materina *n e s t a - n o v i t n o s t*. Ženskam navadno očitajo, da se hitro vnamejo za kaj dobrega in ravno tako hitro tudi omrznejo.

Res imamo svetnic, ki so se odlikovale po junaški odločnosti, ki pri vseh nevarnostih niso opustile svoje gorečnosti, dobrih del in vojske za Kristusa. Device mučenice, sv. Elizabeta, Klara, Katarina in druge so za vse čase postale vzor močnih žen in devic. Mnoge pa, ki imajo še zdaj dobro voljo, so preveč mehke, za vse, tudi posvetno, sprejemljive in zato neodločne in nezanesljive. Rade bi bile dobre in pobožne, tudi otroke bi imele rade v strahu božjem vzrejene, toda delati, trpeti, si odreči in izpolniti svojo dolžnost, če se tudi vsemu svetu zamerijo, niso v stanu. Nezanesljive so kakor aprilovo vreme. Njih značaj se kaže tudi pri vzgoji otrok,

ki jim manjka resnosti in odločnosti. Kar se enkrat reče, se mora izpolniti, kar je prepovedano, mora ostati prepovedano. Nikdar ne sme otrok mater pregovoriti z jokom, kisanjem, prilizovanjem ali trmo.

Pomislí najpred, kaj boš zahtevala in naročila. Naj ne govori ali ukazuje tje v en dan, kar ji ravno na misel pride, temveč vse dobro preišljeno. Presodi naj večkrat vse svoje obnašanje, besede in namene. Najhuje je, če se enkrat kaj ostro zapove, drugič pa ravnotako lahko prekliče. Če mlado drevesce vedno kriviš in zopet naravnavaš, se ti nazadnje gotovo posuši. Otrok ti ni bil dan, da ravnaš z njim, kakor ti ravno v glavo pade, temveč, da ga vodiš skozi vse nevarnosti z lastnim zgledom previdno v nebesa. Ukaže naj se le res potrebno, kar otrok more narediti. Ne bodi nevoljna, če te otrok ni prav razumel ali pa vse napačno naredil. Otrok je, kaj hočeš! Mesto upiti nad njim, stopi k njemu in mu ljubeznjivo kakor mati še enkrat povej in pokaži, kako naj napravi. Naučil se bo na ta način dobro delati in te bo vedno bolj ljubil. — Veliko je tudi na tem, kako se ukazuje. Ne govori zadirljivo in sirovo, temveč prijazno in odločno. Dobra beseda tudi v otrokovo srce lažje pot najde. Prav dobro bi bilo, ko bi otrok ubogal že zato, ker je mati ukazala. Ker pa tega ni vselej, naj poskusi tako uka-

zovati, da bo otrok saj včasih razumel, zakaj mora ubogati. Smo že vsi taki, da raje to storimo, kar sami za dobro spoznamo.

Grožnje in obljube. Mnoge matere imajo navado, da otroku pri vsaki besedi grozijo s kaznijo, kar zamori ljubezen do matere in gorečnost za dobro. Še slabše je, če mati navadno za vsako zapoved nekaj otroku obljubi, da bi ga pripravila do pokorščine. Obetajo se mu igrače, sladkor, obleka, krajcar, sladkarija in druge reči, o katerih mati misli, da jih ima otrok rad. — Uboga mati niti ne slutí, da uči s tem otroka le zaradi plačila ubogati. Navadi ga le to delati, kar je njemu všeč. Samoljubje, svojeglavnost in lakomnost so navadni nasledki. Zamori pa v otroku vsaki čut pokorščine in zatajevanja. Otrok mora ubogati, ker je mati tako ukazala ter podvreči svojo voljo materini zapovedi. — Mesto odločno ukazati, se marsikatera mati tako poniža, da še otroka prosi, zdihuje in ga hoče z lastnim zdihoivanjem pripraviti do pokorščine. Druge zopet ukazujejo, pa ne gledajo, če se je to res izpolnilo. Če tudi zapazijo, da otrok ni bil pokoren, ne kaznujejo in ne svarijo, ali pa le na tak način, da se otrok še ne zmeni za to. Sama si torej kriva, če otrok ne bo nikdar prave pokorščine poznal.

Št. Lorenc, 23. julija 1908.

Anton Oblak.

Ne sodi po krivem!

V mestu Lj. je živel bogat mož. Bil je sicer poštenjak in ni mu bilo kaj očitati. Eno napako je pa le imel: bil je jako hud na redovne osebe. »Kar bič bi vzela,« je dejal včasih, »pa bi jih pognal ven med svet, notri tako samo lenobo pasejo.«

Minulo je nekaj let, ko se prigodi, da pride v hišo tega moža bolezen. Dolgotrajna bolezen je prikovala njegovo ženo na posteljo. Treba je bilo postrežnice; zato pokličejo po zdravnikovem nasvetu k bolnici usmiljenko. Nekega dne obiše našega moža star

znanec. Ko opazi v hiši usmiljeno sestro in se spomni, kako je včasih zabavljajl čez redovnike, ga smeje vpraša: »No, prijatelj, kje imaš pa bič, sedaj bi ga lahko rabil!«

»Povem ti,« mu odgovori resno prejšnji sovražnik redovništva, »da se je moje mnenje o tem v zadnjem času popolnoma premenilo. Kadar vidim usmiljeno sestro, ki tako ljubeznivo streže moji ženi, mi stopi vedno pred oči krivica, ki sem jo delal z nes-pametnim govorjenjem redovništvu. Želel bi le, da bi imeli tudi vsi oni, ki so še onih

misli, kakoršnih sem bil jaz preje, kmalu priliko poučiti se o nasprotnem. Povem ti, te ženske so svetnice, navaden človek kaj takega ne zmore.«

»Bo že tako,« pravi pri odhodu prijatelj, »svet je že tak, da le prerad sodi, žal, krivično, stvari, ki jih ne pozna, posebno še če se gre za kako napravo sv. Cerkve.«

Božjepotna cerkev Marije rožnovenske v Tomišlju.

Ako se pelješ, dragi bravec, po dolenski železnici, ali ako se ozreš iz Ljubljane proti visokemu Krimu, vidiš ob vznožju krimskega pogorja nekoliko na levo veliko cerkev z dvema stolpoma in kupolo. To je božjepotna cerkev Kraljice sv. rožnega venca v Tomišlju, ki se imenuje tudi cerkev Marije Tolažnice. Za rožnovenski mesec oktober bo morebiti bravcu všeč, ako mu popišem kratko zgodovino te božje poti, cerkve in pred nedavnim časom tukaj ustanovljene župnije.

Stari urbar pripoveduje, da je v prejšnji cerkvi viselo več spominkov, ki so pričali o dobrotah in milostih, katere so verniki na priprošnjo Marije Tolažnice v raznih nadlogah prejeli, in najstarejši teh spomenikov je imel letnico 1519. To dokazuje veliko starost te božje poti. Tudi Valvasor omenja to božjo pot in jo prišteva med starejše božjepotne kraje na Kranjskem.

Staro cerkvico so podrli in začeli novo cerkev zidati leta 1720. Dovršena je bila leta 1724. Nova cerkev je rotunda s kupolo, velika, pripravna za romarske shode. K temu je največ pripomogel bogoljubni posestnik iškega gradu, Franc Sigmund grof Engelhaus, kakor že Valvasor omenja, in goreči izanski župnik Mihael Omersa. Bil je župnik na Igu od leta 1715 do 1742. Šel je na Jezero obhajati; ko pa jaha nazaj, ga vrže pri Tomišlju konj s sedla, obvisi z eno nogo na stremenu in konj dirja ž njim naprej. V tej smrtni nevarnosti glasno kliče Marijo Tolažnico v Tomišlju na pomoč in nič žalega se mu ni zgodilo. Zato je potem veliko storil za tomišeljko božjo pot.

Glavna shoda sta bila in sta še danes dva, rožnovensko nedeljo in praznik sladkega Imena Marije. Tudi v čast sv. Antonu

Puščavniku, ki je v stranskem oltarju, je 17. januarja velik shod. Bratovščina sv. rožnega venca je bila vpeljana leta 1729 po dr. Janezu Jakobu Schillingu, generalnem vikarju škofije ljubljanske. Prvo nedeljo meseca oktobra so se udeleževali rožnovenskih odpustkov romarji iz bližnjih župnij, iz izanske, iz šmarijske, škocjanske, zlasti Trnovčanje iz Ljubljane, ki so se do Lip pripeljali s čolni in svojim cerkvenim zborom.

Da bi postregel domačim in tujim romarjem, je gospod župnik Mihael Omersa v svoji oporoki leta 1741 zapustil 2800 gld. in grof Engelhaus je daroval pol zemlje (grunta) v ta namen, da se namesti v Tomišlju beneficijati, 1000 gld. je volil g. M. Omersa za dijaško ustanovo, katero še danes oddaja tomišeljki župnik. Zadnji beneficijati je umrl leta 1869. Potem do leta 1895 v Tomišlju ni bilo duhovnika. Ker je škofijstvo spoznalo, da bi bil v Tomišlju duhovnik zelo potreben, je poslalo leta 1895 sedanjega župnika, bivšega kapelana na Igu, kot beneficijata v Tomišelj, in mu dalo nalogo, da popravi župnišče, cerkev, in ustanovi, ako mogoče, samostojno župnijo. Z božjo pomočjo in požrtvovalnostjo ljudstva se je vse to izpeljalo, seveda ne brez nasprotstva nekaterih zasleplencev, in prvo adventno nedeljo leta 1904 so presvetli gospod knezoškof inštalirali prvega župnika v Tomišlju. Sezidali smo tudi novo dvorazredno šolo. Stara bratovščina sv. rožnega venca, ki je bila vpeljana leta 1729, se je s časom popolnoma opustila — bili so vmes žalostni jožefinski časi — in z dovoljenjem prednika Dominikancev in škofijstva smo bratovščino svetega rožnega venca na novo vpeljali na praznik Marijinega Oznanjenja leta 1898. Ljudstvo se je začelo pridno udeleževati rož-

Božjepotna cerkev Marije rožnovenske v Tomišlju.

novenskih odpustkov. Tudi romarji iz sosednjih župnij so zopet začeli obiskovati božjepotno cerkev Marije Tolažnice v Tomišlju. Rožnovensko nedeljo dobimo dva spovednika iz Ljubljane in trije spovedniki spovedo 400 do 500 vernikov. Naj bi se tudi verniki iz sosednjih župnij zapisavali v rožnovensko bratovščino v Tomišlju, ker je ta bratovščina obdarovana s tolikimi odpustki, kakor malokatera druga in se lahko izpolnuje, ker rožni venec že tako molijo v vsaki krščanski hiši. Rožnovensko nedeljo se dobe isti odpustki kot o porcijunkuli, kolikorkrat kdo obišče rožnovensko cerkev Marije Tolažnice in molj v papežev namen, dobi po-

polni odpustek, bodisi ud bratovščine svetega rožnega venca ali ne.

Leta 1904, ko se je ustanovila nova župnija, smo tudi vpeljali dekliško Marijino družbo v Tomišlju. Zapisanih je do sto deklet, katere še dosti pridno izpolnjujejo družtvena pravila. Lani na praznik varstva sv. Jožefa nam je gospod urednik »Bogoljuba« blagoslovil novo zastavo Marijine družbe, katero je gospa Hofbauerjeva za ceno 400 K res ukusno naredila. Marija Tolažnica naj varuje novo župnijo in podeli vsem vernikom, ki obiščejo cerkev, obilo tolažbe!

Župnik Jož. Knific.

Znamenita tristoletnica.

Obhajajo se letos razni imenitni jubileji in sicer po pravici z velikim veseljem in sijajno slavnostjo. Ne bilo bi pa prav, ko bi popolnoma pozabili tristoletni jubilej zlate knjige, ki se zove Filoteja. Ljubeznivi škof sv. Frančišek Saleški je sam pripisal v uvodu k svoji knjigi: »V Nancy, na god sv. Magdalene 1608.«

Sveti Frančišek je napisal več prelepih reči, vendar nobena druga knjiga se ni tako zelo prikupila preprostim in imenitnim, kot »Filoteja, ali navod k bogoljubnemu življenju,« kakor jo je svetnik sam imenoval. Kako da je nastalo to krasno navodilo, nam sveti učenik sam nekoliko omeni v predgovoru: »Ni popolnoma po moji volji, da pride ta navod na svetlo. Neka povsem poštena in čednostna duša je pred nekaj časom od Boga prejela milost, da je zakoprnela po pobožnem življenju ter je v ta namen želela moje posebne pomoči. In jaz, ki ji moram biti v marsičem hvaležen ter sem že več časa poprej opazoval veliko sposobnost za tako življenje, sem se zelo potrudil, jo dobro podučiti. In ko sem ji bil razkazal vse njenim željam in njenemu stanu primerne vaje, sem ji zapustil o tem več spisov, da bi jih lahko vzela v roko, kadar bi bilo tre-

ba. Te spise je potlej pokazala nekemu zelo učenemu in pobožnemu menihu, kateri me je jako silil, naj jih dam na svetlo, misleč, da bi utegnili mnogim koristiti. Lahko me je pregovoril, ker njegovo prijateljstvo je imelo veliko moč do moje volje in njegova sodba velik vpliv na mojo. — Da bi pa bilo vse bolj koristno in mikavno, sem še enkrat pregledal in v neko zvezo spravil ter še pridejal več naukov in opominov, ki so ugajali mojemu namenu...«

Oni goreči pater, ki ga svetnik ni hotel imenovati, je bil rektor jezuitskega zavoda v Chambery (r. Šamberi), p. Fourrier (Furjé). Dolgo časa se mu je svetnik ustavljal, rekoč: »Toda, kaj pa hočete s temi ubornimi neurejenimi opombicami? Kako vendar, da je mogel dobri pater imeti toliko potrpežljivosti, da je bral te revne čečkarije, ki sem jih tako nagloma napisal?« Pa zastonj so bili taki in enaki izgovori; ponižni svetnik se je moral udati splošni želji. In hvala Bogu, da se je udal, ker ta zlata knjiga je povzročila nepopisno veliko dobrega.

Vse jo je hotelo brati in zopet brati, ko je prišla na svetlo. Henrik IV., francoski kralj, je bil ves očaran, ko jo je čital; Katarina Mediciska jo je poslala krivovernemu angleškemu kralju Jakobu I., ki se je izjavil, da med

vsemi svojimi krivoverskimi škofi ne najde nobenega, ki bi mogel tako pisati, ki bi tako razumel nebesa in angelsko ravnanje. Do leta 1656 je bilo na Francoskem treba 40 izdaj. Prevedla se je v 17 raznih jezikov. Krasno so očetje vatikanskega zbora označili vrednost tega spisa: »S to knjižico se je prikazala prava pobožnost, si je pripravila pot do kraljevskih sedežev in vojnih taborov, v sodnijske dvore in davkarska poslopja, v delavnice obrtnikov in na planote pastirjev.«

V zapiskih, s katerimi je bil sv. Frančišek povzdignjen v čast cerkvenega učenika, se bere o »Filoteji« ta-le pohvala: »V številu ascetičnih knjig je na prvem mestu »Navod k bogoljubnemu življenju«, ona knjižica, ki je toliko slavljena, ki je donesla že toliko dušne koristi, da bi že na podlagi nje same sveti škof zaslužil naslov »cerkveni učenik«.

Kardinal Chigi, poznejši papež Aleksander VII., piše: »Filoteji škofa Saleškega, ki je najboljša voditeljica na stezi čednosti, se imam zahvaliti za poboljšanje svojega življenja. Že dvajset let jo prebiram in se trudim da bi v dejanju izvrševal nje navodila; a nisem se je naveličal, marveč še tem ljubša mi je, čim večkrat jo berem. Če je kaj hvalnega v mojem življenju, se imam zahvaliti tej knjigi. Vedno se mi zdi nova, ker zmiraj kaj več dobim v nji, kadar mi zopet pride pred oči.«

Sv. Frančiška Šantalska, ki je pač najbolje umevala mišljenje svetnikovo, je pisala, da se mora reči, da je le Duh božji svetniku narekoval to knjigo. Ta svetnica pričuje, da si je velika množica oseb iz te knjige zajemala bogoljubnost. General kartuzijancev, Dom Bruno d' Affrinques eden najučenejših in najčednostnejših mož onega stoletja, je svetoval pisatelju, naj nikar nič več ne piše, ker je dosegel vrhunec v tem delu. Ravno nasprotno pa je zahteval Peter Villarski, nadškof v Vieni: Frančišek naj piše še veliko več, da bode še več koristil sv. cerkvi. B o s s u e t piše o nji: »Pred sv. Frančiškom Saleškim je bil duh pobožnosti pri svetnih ljudeh že skoro popolnoma nepoznan. Mislilo se je, da je notranje in duhovno življenje le za samostane in da je

preostro za dvor in za svet. Frančišek Saleški je bil izvoljen, da ga je privabil iz skrivališča in duhovom odvzel pogubno in krivo mišljenje. Zopet je uvedel pobožnost med svet; pa ne mislite, da jo je preoblekel, da bi bila prijetnejša očem svetnih ljudi. Predstavil jo je v njenem naravnem oblačilu, z njenim križem, njenim trnjem, njenim zatajevanjem in trpljenjem. V tej podobi, v kateri nam jo predstavlja ta častivredni škof in v kakršni se nam kaže v njegovem »navodu k bogoljubnemu življenju« ji najstrožji redovnik in najbolj razvajen dvorjan, če ji že ni naklonjen, vsaj ne more odreči svojega spoštovanja.«

In vprav to je posebna vrlina te knjige, da loči pravo pobožnost od one mračne strogosti, ki človeka plaši in mu jemlje pogum. ob enem pa vendar zahteva ono opravičeno strogost, ki je v soglasju z resnico; kaže nam, da se pobožnost jako lepo ujema z vsemi dolžnostmi navadnega življenja, z vsakim stanom in vsakim poklicem; kaže nam, kako človek lahko živi med svetom, ne da bi ga omadeževal posvetni duh, kako — razun greha — lahko dela to, kar delajo drugi, kako mora posvečevati svoja dela z dobrim namenom, da bi bil vseč Bogu in bi dosegel svoj večni namen.

Filoteje ni treba še posebej priporočati. zakaj po besedah že prej omenjenega nadškofa vienskega léta z lastnimi perutmi: »Posladkana je z lastnim sladkorjem, ozaljšana in okinčana je z lastnimi barvami in z lastnim lepoticjem. Kdor ima dobro vino, ne potrebuje nad vratmi vabilnega kazala.«

Ta jubilarna, svetovnoznana in priznana nabožna knjiga je v slovenskem prevodu na prodaj v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani v dvojni izdaji in velja: navadna izdaja trpežno vezana z rdečo obrezo 1 K 80 vin., z zlato obrezo 2 K 40 vin.; dobi se pa tudi fina izdaja lepo vezana z mehкими vatiranimi platnicami, ki velja 3 K 60 vin. Kdor naroča po pošti, naj doda tudi 20 vin. za poštnino. Knjiga ima ob koncu tudi mašne in druge molitve in se lahko rabi mesto molitvenika.

A. Kržič.

Slovenci v Lurdu.

(Piše urednik. — Dalje.)

Predarlska nas je malo presenetila. Pričakovali smo visokih strmih gorâ in ozkih dolin kakor na Tirolskem. A sprva ozka dolina se je začela vedno bolj širiti, da je nazadnje prešla skoro v ravnino. Posebne naravne lepote na Predarlskem nismo opazili. Peljali smo se mimo mesteca Bludenca in prišli v Feldkirch. To je nekako glavno mesto te deželice, dasi ne šteje več kakor kakih 3000 duš. Tu je sedež pomožnega škofa predarlskega (pravi škof je tirolski, briksen-ski), in tu zboruje predarlski deželni zbor. Deželni glavar je Rhomberg, mož orjaške postave in kremenitega katoliškega prepričanja. Poznam ga od V. avstrijskega katoliškega shoda na Dunaju, kateremu je predsedoval. Ljudstvo predarlsko je verni in pobožno, kakor Tirolci. V Feldkirchu imajo tudi jezuitje velik samostan z imenom »Stella matutina«, ki ga pa romarji večinoma niso videli; le kdor se je ozrl pri nadaljni vožnji nazaj, ga je uzrl.

Tukaj v Feldkirchu je bilo naše prvo skupno kosilo. In radovedni smo bili, kako se bo to kaj obneslo; tako veliko množico naenkrat nasititi. No, bilo je dobro, dasiravno tukaj ni bilo najboljše. Koldvor je bolj majhen, in tudi drugih gostov je bilo precej; gneča je bila, no, pa vendar je šlo. V eni uri smo bili zopet vsi v vlaku, in — naprej je šlo proti Švici.

Praden pa smo prišli v Švico, šli smo še skozi eno drugo velikansko državo, — katere pa mnogi naših bravcev najbrž še po imenu ne poznajo. To je samostojna kneževina Lichtenstein (Lichtenštajn). Da pošteno resnico govorim: to je ena najmanjših držav v Evropi. In vendar je samostojna država. Njen vladar, knez Lichtenstein, je suveren, nikomur drugemu podložen. Država ta obsega 159 kvadratnih kilometrov zemlje, prebivavcev pa ima 9000, torej toliko kakor pri nas dve precej veliki župniji skupaj. Kako da je ta košček zemlje ostal sam zase in ni bil priklopljen kakí drugi državi, je res čudno. Pa nekaj takih držav je še. Glavno mesto Vaduz ima 1000 prebivavcev. Država je ustavna, to se pravi: voli tudi poslance. Pa nje državni zbor ne more biti večji kakor pri nas kak večji občinski odbor. Vladar se imenuje Janez II. Lichtenstein, rojen leta 1840., in vlada že od leta 1858. Rodbina Lichtenstein slovi kot dobro krščanska. Stanuje pa vladar ne v svoji državi, ampak na Dunaju.

Posebnost te države je še ta, da prebivavci menda ne plačujejo nobenega davka; vse vzdržuje knez sam. Denar imajo avstrijski. Marsikdo izmed naših čislanih davkoplačevavcev si bo najbrž želel, da bi prebival v srečni deželi lihtenštajnski . . .

Po tem popisu si lahko mislite, da se prav dolgo ravno po tej državi nismo vozili. Postaja ima eno samo: Schaan-Vaduz. Kmalu smo se približali reki Reni, jo ubrali čez in bili — v Švici.

Švica je republika, nima vladarja, ampak predsednika, ki se voli na določeno število let; zvezna država je: več samostojnih okrajev se je združilo v eno državo. Prebivavcev šteje nekaj nad tri milijone; torej toliko kot šest kranjskih dežel; nekaj Nemcev, nekaj Francozov ter nekaj Italianov. Švica slovi po svojih visokih gorah in mnogoštevilnih jezerih, sploh po naravni lepoti. Zato jo bogati tujci poleti močno obiskujejo. Tudi mi smo se prepričali o tej lepoti Švice.

Prva postaja v Švici je Buchs. Tu je colninski urad; plačati je treba colnino od večine vseh predmetov, ki se nesejo v tujo državo. A švicarski colninarji so bili z nami jako milostni; pustili so nas popolnoma v miru. Prenesli smo svojo robo same v druge švicarske vagone, ki so bili dosti lepši od naših, in tudi sami smo se vanje posedli. — Na postaji smo opazili slovenski in hrvaški napis, namenjen našim izseljencem, ki skoz potujejo. Kakor kaže, poznajo Švicarji več pravičnosti, kakor marsikje na slovenski zemlji, kjer zastoni iščeš slovenskega napisa poleg nemškega.

Najprvo smo šli kratko progo proti jugu. Koj tukaj so se nam jeli odpirati lepi prizori. Pri postaji Sargans se obrne železnica proti severozahodu. Kmalu smo pri valenstetskem jezeru. Romarji hite k oknom, da gledajo krasno prirodno sliko. Železnica gre ob spodnji plati po ozki črti med jezerom in goro, komaj da se prerije skoz, na več krajih je bilo treba skalno steno prebiti, da se je našel prehod. Jezero je dolgo in ozko, na njega severni plati pa se vzdigajo strme skalne stene, raz katerih vsipa več krasnih slapov svoje peneče vodovje v globino. Ti lepi prizori trajajo dokaj dolgo, zakaj jezero je dolgo za nekaj ur peš-hoda. — Ko se peljemo od jezera

nekaj časa dalje, se kmalu prikaže drugo še večje: ciriško (Zürich) jezero. To se razprostira mnogo ur v daljavo. Mesta Ciriha, po katerem se jezero imenuje, nismo videli, ker je na nasprotnem severnem koncu mesta.

Pri postaji Pfäffikon se od glavne železniške črte loči stranska proga, ki nas vodi na kraj, kamor smo imeli ta večer dospeti, v Einsiedeln (Ainzideln, Marija v Puščavi). Železnica ima tukaj zelo strmo pot, da je vlak le počasi in s težavo pihal kvišku. Einsiedeln stoji na vzvišenem svetu, pa vendar zopet samo zase leži v malem kotliču. Einsiedeln je sloveča božja pot, ki ima čudežen začetek. Na leto pride sem menda do 200.000 romarjev. Je pa Einsiedeln mesto, ki mora imeti nekaj tisočev prebivavcev. Seveda drugega posebnega ni tukaj, kakor cerkev s samostanom. Ker pride veliko tujcev, ima mesto veliko hotelov in prodajaln. Pred cerkvijo je velik, širok, lep trg, na katerem stoji kamenit vodnjak. Trg pa ni raven, ampak se precej vzdiga proti cerkvi; višje gori vodijo stopnjice v cerkev. Cerkev ima dva zvonika ter je velika, mogočna, lepa stavba. Poleg cerkve Furfijer v Lijonu je to največja cerkev, kar smo jih videli. Zunaj še ni videti, da je tolika. Ko človek vanjo stopi, ga presenetijo s svojo prostornostjo, z mogočnimi oboki, mnogimi kapelami in oltarji, katerih je blizu 30. Glavna reč v tej cerkvi pa je milostna kapela, kakor pri nas na Brezjah. A ta kapela stoji v cerkvi na sredi kmalu pri cekvenem vhodu. Vhod v kapelico je navadno zaprt in zamrežen. Za spovedovanje imajo posebno kapelo, lepo in dolgo, v kateri stoje spovednice druga pri drugi. To je kaj pripravno; vidi se, da se dá tukaj prav mirno na spoved pripraviti.

Sprejeti pa romarji v Einsiedelnu nismo bili tako prijazno kakor v Inomostu. Pisali smo jim, kakor v Inomost, da nas pride 600 s škofom vred, pa ni bilo nikogar nasproti. Menda ker imajo toliko romarjev, jim ne skazujejo toliko pozornosti. Zbrali smo se pri vodnjaku sredi trga in z zastavo na čelu šli pojoč in moleč v cerkev, kjer smo obstali pred milostno kapelo.

Zastava, ki smo jo tukaj prvič razvili, je bila mlaceniške Marijine družbe in izobraževalnega društva v Mengešu, ki nam jo je z veseljem dala na pot. Mengšanji si štejejo v čast, da je bila njih zastava v Lurdu, in ji bodo dali (če že niso) delati trak v spomin na to daljno, pa imenitno pot, na kateri je bila. Ta zastava nam je zlasti v Lurdu zelo dobro služila; nismo je nosili samo za parado, ampak iz prave potrebe, ker bi se ne bili

mogli med veliko množico skupaj dobiti in skupaj ostati, če bi se ne bili zbirali okoli zastave in hodili za njo.

Ker so menihi imeli ravno kor, katerega vedno pojejo, kmalu nato pa šmarnice, zato mi nismo mogli opraviti svoje pobožnosti tako, kakor je bila načrtana. Tega bi jim ne bili zamerili, samo da bi nam bil prišel kdo prijazno naprej povedat. Ko smo nekoliko pomolili, šli smo — kar je bilo edino pametno — v hotele večerjat. Večerja je bila — vsaj v hotelu pri »Pavu«, kjer je bil I. in en del II. razreda, izvrstna, skoro preobilna. Še ob pol devetih zvečer se je naredil za nas prostor v cerkvi. Šli smo tje in imeli tam prvo pridigo, ki jo je imel č. g. Janez Kociper, stolni vikar v Mariboru. Predmet pridige je bil: »Romamo k svoji Materi«. — Ker je vmes že pozno postalo, smo zapeli eno pesem Marijino, potem šli počivat. Prejšnjo noč smo preživeli v vlaku; torej se je to noč gotovo dobro spalo.

Drugo jutro smo pričeli s sv. mašami ob štirih, in do šestih skoro vsi končali. Romarji so bili nekateri pri spovedi, skoro vsi pa pri sv. obhajilu. Zjutraj bi bila po načrtu imela biti še ena pridiga, za katero je bil naprošen č. P. Otokar Aleš iz Novega Mesta, pa ni bilo časa zanjo. K nesreči ali sreči, ne vem kako bi rekel, se je častiti pater tudi tako prehladil, da bi ne bil mogel govoriti. Pridiga, pripravljena je torej morala ostati na vsak način neizgovrjena; kdo vé, ali jo je dobri pater med tem časom svojim Novomeščanom, ali kakim drugim Dolenjcem povedal, da ni bilo delo popolnoma zastoj . . .

Po kratkem zajutreku hajd brž na kolodvor, in kmalu smo jo drdrali naprej skoz Švico proti mestu Lucernu.

Tukaj v Švici, pa posebno okoli Einsiedelna, smo opazovali tudi, kako Švicarji svojo zemljo obdelujejo in druge vnanje njih razmere. In videli smo, da so — daleč pred nami. Nekaj časa gledamo, pa si rečemo: Ja, saj ni nikjer nobene njive; sami travniki, ali pravzaprav vrtovi. In res so bili na obeh straneh železniške proge sami travniki, po njih pa polno sadnega drevja, ki je bilo ravno tiste dni v polnem cvetu. Po travnikih se je marsikje pasla živina v visoki travi. Posebno prijetno déne očesu velika snažnost, rednost in ličnost, ki vlada povsod. Gnojnica se ne pretaka po cestah v potokih, kakor pri nas po mnogih vaseh. Švicarski kmet vé, da je gnojnica dragocenost za kmeta; naš kmet tega še vedno ne vé, dasi se mu je že večkrat povedalo. Na več mestih smo videli z gnojnico travnike polivati,

dasi bi človek mislil, da ta čas ni več za to. Živnoredja je, ki je švicarsko kmetovanje tako visoko povzdignila, kakor zdaj je. Zato ni čudno, če se hodijo časih naši premožnejši kmetje v Švico učiti kmetovat. — Hiše so jako lične in snažno je okoli njih. Pa so te hiše prav marsikje lesene; a ne strgane bajte, marveč enonadstropne in lično izdelane. Beli zastori gledajo pri oknih ven. Lepe so tudi ceste in v dobrem stanu so ograje okoli njih, ne napol podrte, kakor je pri nas še mnogokje videti.

Kristjani so Švicarji, kar je katoliških, dosti dobri. Mesto Einsiedeln ima vse nekako katoliški značaj, tudi hoteli. Odrasli mladeniči, podobni dijakom, so nas pozdravljali z »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« Tudi prijazni so zelo. Kar ganljivo se mi je zdelo, ko sem gledal, kako so hotelske strežnice ljubeznivo stregle in oblačile bolno dekletce, katero je neka mati peljala s seboj v Lurd. Nisem

mogel, da bi se jim ne bil začudil in zahvalil za tako ljubeznivost. To je res prava krščanska omika. Take krščanske omike našemu ljudstvu še zelo manjka. Moli že, moli; da bi pa dobro storil, za bližnjega srce imel in se zanj celo kaj žrtvoval, tega pa še veliko manjka. Krščanstvo je le preveč vnanje; je premalo prodrlo v srce in ga preobrazilo, požlahtnilo. — Tudi odkrito povem, da sem časih mislil, da če ljudje bolj preprosto, bolj naravno žive, bolje je. Prepričal sem se pa, da ni vselej tako. Tudi v nizki revni bajti domuje večkrat velika nerodnost, da, hudobija, in v lepi hiši stanuje mnogokrat tudi krščanska čednost. Seveda večkrat tudi narobe. A splošno lahko rečemo: omike se nam ni bati, samo zgolj vnanja ne sme biti, posvetna, mesena, ampak krščenska, z verskim duhom prepojena in požlahtnena. V taki omiki naj bi le napredovalo naše ljudstvo!

Sveti Mihael, brani nas v boju!

V prvi dobi krščanstva so sv. Mihaela mnogo bolj častili, kakor dandanes; razkolni Grki in Rusi ga imajo še v visoki časti; tako n. pr. ga Rusi časte kot svojega patrona; mnogo cerkva na Ruskem je njemu posvečenih. Tem več vzroka imamo mi katoličani, da sv. Mihaela srčno častimo. Saj je on redno nastopal kot pomočnik v krvavih vojskah, ko je bilo katoličanstvo v nevarnosti. Njega je poslala preblažena Devica, kraljica angeljev, na pomoč Konstantinu v borbi proti Maksenciju; njega so poleg preblažene Device klicali na pomoč Poljaki v

svojih borbah proti Mongolom; on se je prikazal devici Orleanski ter jo podpiral v boju za domovino. Njegov god je bil takrat zapovedan praznik. Tudi dandanes žugajo sveti cerkvi hudi, nevarni časi. Zaupno kličemo na pomoč sv. nadangelja Mihaela. Ponedeljek je posvečen svetim angeljem ter njihovemu poglavarju, sv. Mihaelu; zato naj nas ljubezen ter hvaležnost priganjata, da se radi ob ponedeljskih udeležujemo sv. maše v čast angelom varuhom ter posebno še poglavarju nebeških trum, sv. Mihaelu.

Teotim.

Male tatove obešajo — velike izpuščajo.

Kako priprosto francosko ljudstvo sodi o cerkvenem ropu v lastni deželi, kaže jasno dogodek, ki se je meseca julija lanskega leta zgodil pred sodiščem v Grenoblu. Zatoženec je ukradel pipo od soda ter je stal pred sodnikom. Ko ga je predsednik vprašal, mu-li ni znano, da se ne sme dotakniti tujega imetja, je odgovoril zatoženec: »Saj je pipa samo lastnina nekega samostana.« Sodnik: »Kdo je lastnik, za to se ne gre; pipa ni bila vaša, in postava ter vest vam prepovedu-

jeta, prilastovati si tuje imetje.« Zatoženec: »Koliko komedij delate zaradi ene same pipe, med tem ko je vlada cel samostan ukradla in bi morala tu poleg mene sedeti na zatožni klopi. Toda kje so minister Clemenceau, Briand, Fallières in cela roparska družba, ki je samostanom in katoliški cerkvi oropala celo milijardo?« Občinstvo se je burno smejalo ter je glasno pritrdjevalo resničnim besedam; sodnik pa je prebledel in ni vedel nič odgovoriti.

Teotim.

Kako sem potoval v sv. deželo.

(Dalje.)

Drugi dan dopoldne smo hodili po poti, za nas kristjane tako sveti, tako pomembni, po kateri je Kristus nesel križ na Kalvarijo. Vse nas je prevzelo: Doma smo molili križev pot v cerkvi, tu molimo pravega. Začne se na dvorišču turške kosarne in potem gre po ulicah, ki so včasih komaj dva metra široke, navzgor v cerkev božjega groba. Pot je zdaj čisto v mestu, med samimi hišami in umazanimi prodajalnicami. Smejali se nam niso nikjer, tudi turški vojaki so se vedli dostojno. Takoj so se nam umaknili, da smo opravili premišljevanje. Ko smo začeli hoditi navkreber na Kalvarijo, je bila velika gneča na nekaterih ozkih pasažah.

»Via dolorosa«, križev pot, je pretrgan. Hiše, grški zavodi so tam, kjer je bila nekdanj pot, in moramo nazaj, da po ovinkih pridemo v cerkev božjega groba vrh Kalvarije. Pray tisti prostor v cerkvi, kjer je stal križ, je sedaj v rokah Grkov in Rusov. Tu je krasen oltar, ves v srebru, luči goré noč in dan; a za čuvaja je grški duhovnik. Gledamo oltar lahko, maševati na njem ne smemo. Popoldne, ko je ponehala najhujša vročina, smo bili zunaj mesta pri kraljevih grobovih. Cel Jeruzalem je poln romarjev. Mladi in stari berachi so vajeni takih ljudij. Zato so nas zabarikadirali ter prosili bakšiš tako milo, da so tega ali onega premotili.

Kraljevi grobovi so precej razdrti in oddaljeni od mestnih vrat. Morali smo s ceste navzdol po razdrpanih stopnicah in gledali minljivost svetne slave.

Veliki podzemski prostori se nam odpro, dobimo sveče v roke, da moremo v temi gledati, kako so stari narodi pokopavali mrtvece, kako so jim odločili male celice, v katere so jih položili na kamenito klop; gledali smo, kako so z mogočnimi kameni zaprli vhod; kdo zna danes, katera kraljica si je izmislila zase in za svojo družino to grobišče. Ugibajo, da bi bila ta in ta, a gotovega se ne dá nič povedati. Od mrtvecev ni nič ohranjenega. Samo prazni podzemeljski prostori so ostali, da pričajo o nekdanji imenitnosti.

Nazaj grede se ustavimo pri sv. Štefanu zunaj mestnih vrat, kjer stanujejo dominikanci. Veliko dvorišče je pred cerkvijo z visokimi arkadami. Vstopimo tudi v lepo cerkev, ki je velika, a skoro vedno prazna. Na tem kraju so

Judje kamenjali dijakona Štefana. V cerkvi vlada resnoba in sveti mir. Cerkev je vsa iz belega kamena, okna kolikor mogoče zagrnjena, da ne pride vročina notri. Fini francoski dominikanci so nam delili brošurice v nemščini, kjer se pripoveduje zgodovina te cerkve.

Prav pred mestnimi vrati, blizu našega francoskega hospica, zidajo nemški hospic. Stavba je velika, pod streho jo je že polovica, drugo polovico dozidajo, kadar dobé potrebnih darov; Bavarci so rekli: Kadar zdaj poromamo v Jeruzalem, stanujemo že lahko v domačem hospicu. Istina je, da se Nemci čutijo prav domače v Jeruzalemu, da se povsod silijo v ospredje.

Pozneje smo šli gledat avstrijski hospic; nemški je že zdaj mogočnejši, sestavljen iz blede-rumenega, skoro belkastega, lepo obdelanega kamnja, na nekoliko vzvišenem prostoru sezidan, da se ponosno dviguje, dočim se avstrijski čudno skriva. Nemški cesar je dal beuromskim menihom prostor, kjer že stoji samostan benediktinski in se zida velika cerkev. Torej so Nemci dobro zastopani.

Voditelj nas je peljal v cerkev sv. Ane, okolu katere je cel kompleks poslopij in vrtov. V cerkvi sami je vse narejeno za službo božjo po grškem obredu; po stopnicah se gre v nekako kripto, kjer je bila baje rojena Marija. V tej skalnati duplini je sv. maša dan na dan po latinskem obredu. Ko vstopimo skozi vhod na dvorišče, ali pravzaprav na lepo obdelan vrt, zagledamo na visokem podstavku podobo kardinala Lavigerija. Ta imenitni Francoz je ustanovil kongregacijo belih očetov, ki delujejo v Afriki. Pri tej cerkvi sv. Ane je naredil tudi semenišče, kjer se šolajo orientanci, da po svojem obredu kdaj kot duhovniki delujejo med svojci. To je gotovo velika ideja. Težko delo vzgoje in poduka vršé beli očetje. Gledal sem te bogoslovce. Od solnca so obžgani, keščeni, črno sutano imajo prepasano z rdečim cingulom. Pred oltarjem so se klanjali in križali po grško.

V okrožju tega velikega grškega seminarja je Betesda — ostanki nekdanje kopeli, znane iz sv. pisma. Betesda je bila obzidana, in je treba precej globoko iti po stopnicah, da se pride do dna. Vode ni nobene v njej; zakaj da se je posušil studenec, in kedaj, tega nobeden ne vé.

Petek je, solnce se je že precej nagnilo. Še nekaj moramo danes videti. Do drugega petka ne moremo čakati. Voditelj nas hitro vede malo navzgor po ozkih ulicah, potem pa vedno navzdol, tesno med zidovjem po poti, ki je bila tlakana z oglaženim kamenjem, katerega se je držala nesnaga, da je izpodrsnilo temu ali onemu. Uže srečavamo Jude; na glavi nosijo kapo, ki je obšita z kožuhovino ob orobu. Deli so nase lepo, dolgo suknjo iz žameta, rumene, karminaste, modre barve, v roki drže bukve. Tako se skoraj nervozno bližamo zidu, o katerem smo velikrat brali in slišali. Gledamo sami, kako ob visokem, starem zidu jokajo in molijo, proseč Boga, naj se vrnejo starí časi, naj se pozida zopet tempelj. Zid je iz velikih kamenov narejen, spodaj v višini moške glave je ves popisán z judovskimi bese-

dami in stavki. Vanj so obrnjeni Judje, ki molijo v skupinah in eden jim naglo moli naprej molitve. Hodili smo mimo njih, obstali, gledali jih, nobeden se ni zmenil za nas. Naprej so molili iz svojih knjig, glasno odgovarjali in se klanjali z životom. Velike starejših smo videli, ki so se nemo naslonili z glavo, s čelom ob zid in znabiti goreče prosili Boga. Tu Judje so me spominjali živo na kristjane, ki ljubijo sveto Rešnje Telo in je molijo sklonjeni pred obhajilno mizo in jih v njihovi pobožnosti ne moti in ne zmoti nobeden. Ne eden od nas se ni smejal, ni naredil neumestne opazke, nego dejal je ta in oni: spoštovanja so vredni, če to delajo iz prepričanja. Zamišljeni gremo počasi po ozki ulici navzgor in pridemo v hospic, prevzeti od vsega tega, kar smo ta dan videli.

Cerkveni razgled.

Po svetu.

Ponos katoličanov na Nemiškem so njihovi katoliški shodi, ki so se zadnja leta tako razvili, da so res prava manifestacija katoliškega življenja in da nasprotniki o njih poročajo le z neko zavistjo in sovraštvom. V Düsseldorfu, kjer so katoliški Nemci že v tretje imeli svoje veliko zborovanje, so postavili velikansko, pa tudi lepo zborovalno lopo iz železa, ki presega po velikosti vse dosedanje. Stroški za stavbo so znašali 65.000 mark. Prostora v lopi je za 12.000 ljudi, dolžina znaša 90, širjava pa 42 metrov.

Benečani papežu. 16. septembra je izročilo posebno odposlanstvo Benečanov sv. očetu Piju X., kot bivšemu patriarhu v Benetkah, krasno izdelan spominski tron (pre stol) z običajnim baldahinom; prestol je namenjen za konsistorialno dvorano, kjer sv. oče pogosto sprejemajo tuje goste.

Evharistično slavlje v Avstriji. Z ozirom na to, da so se takozvani »evharistični kongresi« (velika zborovanja in pobožnosti na čast sv. R. Telesu) vršili že po vseh katoliških in nekato-liških državah, je sklenil zbor duhovnikov, zbranih ob slovesnosti kronanja čudodelne Marijine podobe v Marijinem Celju, nasvetovati, naj bi se vršil enak kongres prihodnje leto, ali pa vsaj čez

dve leti, na avstrijskih tleh. Izvolil se je v ta namen odbor, ki bo zadevo priporočil škofovski-mu zborovanju, da se čimpreje izvede.

Francoski rimski romarji, 800 po številu, so bili sprejeti od sv. očeta na Mali Šmaren. Papež Pij X. so romarje nagovorili s prisrčnimi besedami ter hvalno omenjali pogum in stanovitnost francoske duhovščine ter vnemo dobrih katoličanov.

Četrtri češki katoliški shod v Pragi od 29. avgusta do 2. septembra je bil sijajen za češke katoličane. Vsi listi, tudi nasprotni, so poročali o mnogobrojni udeležbi in o slovečih govornikih, ki so navduševali navzoče za delo krščansko, za brambo vere, za organizacijo katoličanov. Posebno pozornost je vzbujal prihod Slovakov v pestrih narodnih nošah. Omenjati treba, da je dal praški občinski svet okrasiti z zastavami vse ulice, koder se je pomikal slavnostni sprevod, in da sta prišla na otvoritveni večer tudi dva mestna svetovavca, kar se ob enakih prilikah v Ljubljani ne dogaja. Mnogi govorniki so izražali željo, da bi se priredil v najkrajšem času vseslo-vanski katoliški shod v Pragi, ki naj bi združil vse katoličane Slovane.

Prestop v katoliško cerkev. Veliko pozornost v ruskih dvornih krogih je vzbudil knez

Konstantin Beloserski, ki je te dni prestopil iz pravoslavne ruske cerkve v katoliško cerkev. Knez Beloserski je bil čez 25 let generalni adjutant in povsod sila priljubljen. Bil je oženjen s sestro znanega generala Skobelew-a.

Tatvine po cerkvah se strašno množe na Francoskem. V kratkem času so tatovi vlomili do s t o k r a t po raznih cerkvah in odnesli mnogo dragocenih starin in umetnosti. Francoska vlada hoče omejiti tatvine na ta način, da bodo dragocenosti romale v njeno malho, ali pa morda zopet v žepe brezvestnih krivonoscev. Narediti namerava, — tako vsaj se čuje, — postavo, po kateri bi smela državna oblast cerkvene dragocenosti spraviti v muzeje. Tako se dela tam, kjer žive brez Boga in je vest izgubila vsako višjo oporo.

Na Francoskem je francoska vlada pobrala tudi ustanove za sv. maše, ki so se opravljale za rajne. Vložile so se pač tožbe zoper to roparsko početje, ali kaj pomaga... Sv. oče Pij X. so obljubili, da bodo opravili vsak mesec eno sveto mašo za duhovnih milosti oropane rajne, obenem so prevzeli 2000 sv. maš ter bodo skrbeli, da jih opravijo drugi duhovniki. — Kolikor časa so bile na Francoskem redne cerkvene razmere, se je preživelo v delavnicah in tvornicah za cerkveno opravo in cerkvene potrebščine več kot 300.000 ljudi. Zdaj, ob času preganjanja, pa je do 400.000 takih delavcev z družinami vred brez kruha. — Tako skrbe brezbožneži za ljudski blagor!

V Londonu so imeli javno razpravo in razgovor neki Anglikanec in več katoličanov. Razpor je bil zlasti v tem, če so veljavne anglikanske maše in anglikansko mašniško posvečenje. Konec razgovora je bil, da je Anglikanec prestopil v katoliško cerkev ter se je iskreno zahvaljeval, da so mu pripomogli do resnice!

55. nemški katoliški shod. Nemci prirejajo leto za letom katoliške shode v velikem obsegu, da pokažejo svojo moč, da se navdušujejo za podrobno delo na polju katoliške organizacije. Letos so katoliški Nemci zborovali v prijaznem, bajnolepem mestu ob Renu: v Düsseldorfu. Udeležencev je bilo zopet toliko, da si mi niti predočiti ne moremo te ogromne manifestacije katoliške misli. Na shodu je samo katoliških delavskih društev bilo zastopanih 530 z 48.000 udeleženci. Pri glavnem sprevodu je igralo 67 različnih godb. Zborovanja so se vršila v 30 dvoranah. Na glavnem zborovališču je bilo prostora za 12.000 oseb. Navdušenje med zborovalci je bilo velikansko.

Kraljevi princ Maks Saški, doslej izredni profesor na vseučilišču v Friburgu, je imenovan za rednega profesorja bogoslovja istotam.

Novo velikanske spominke orgle nameravajo napraviti v cerkvi sv. Petra v Rimu, tako smo poročali zadnjič. Pripomnimo, da bi te orgle bile le neka posebnost, — stale bi en milijon. — Ni pa treba misliti, da papeževa prestolnica nima orgel. V cerkvi sv. Petra je točasno petero orgel, ki se dajo premikati iz enega konca na drugi kraj, kakor je potreba. — Pri papeževi maši se pa samo poje, in se ne smejo nikdar orgle oglasiti, kakor je že od nekaj običajno.

Katoliško gibanje. Štiri velika zborovanja katoličanov ima zaznamovati zgodovina tega leta, namreč: 55. zborovanje nemških katoličanov v Düsseldorfu od 16. do 20. avgusta; sedmi češko-nemški katoliški shod v Rumburgu od 5. do 8. septembra, in 4. nižjeavstrijski katoliški shod od 27. do 28. septembra, kakor tudi češki katoliški shod v Pragi koncem avgusta. Katoliški shodi so obrnili pozornost udeležencev pred vsem na naraščaj, na organizacijo mladine, na organizacijo časopisja in šolstva.

Veliko delavsko hišo bodo dali sezidati sv. oče v Castelgandolfu in sicer na lastne stroške. Stroški bodo znašali 150.000 frankov. Z delom se je že pričelo. Kardinal Merry del Val bo sam nadzoroval zidavo.

Proces za proglašenje blaženstva. Škof v Neversu na Francoskem je uvedel obravnavo, da bi se proglašila za blaženo lurska Bernardka. Prva seja je bila 20. avgusta in sicer v samostanski kapeli v Neversu, kjer je stanovala kandidatka Bernardka. Vse v to določene osebe so bile zaprišežene. V bližnji bodočnosti bodo zaslišane priče.

Sestanek voditeljev Marijinih družb v Inostu se je prav dobro obnesel. Zborovanja so se vršila v treh oddelkih; navzočih je bilo 132 voditeljev in 1500 drugih udeležencev. Prihodnji tak sestanek bo na Dunaju.

Po domovini.

Novo nevarnost. Našim nasprotnikom, ki se zovejo liberalci, so najbolj napoti naše lepe razvite organizacije, naša društva. Tisti slovenski učitelji, ki bi radi imeli šole brez Boga in brez krščanskega nauka, — so zadnjič zborovali v Gorici; pomenkovali so se ondi tudi, kako bi zbirali našo mladino, ki izstopi iz šole, da bi jo odtujili našim krščanskim društvom in pritegnili za svoje namene. Zato pa je treba, da smo oprez-

ni in da smo previdni. Imamo, hvala Bogu, lepo število vrlih učiteljic in učiteljev, ki so člani takozvane »Slomškove zveze«. Tem zaupamo brez skrbi lahko našo mladino, kajti za vzor so si postavili velikega slovenskega vzgojitelja in mladino ljuba, škofa Slomškega. Blagor župniji, ki ima takega učitelja ali učiteljico! Drugodi pa pozor!

Pa opozarjamo še na eno nevarnost. »Bogoljub« je že parkrat zvonil plat zvona ter svaril starše, ki šolajo svoje otroke v mestih, naj pazijo, v kakšne družine, na kakšna stanovanja jih dajejo. Strašno je razdejanje med današnjo srednješolsko mladino ozir n r a v n o s t i in čednosti! Zadnji čas pa so imeli slovenski svobodomiselnici v Ljubljani tajni shod, ki so na njem poročali, da se je osnoval poseben odsek dijakov, ki bodo imeli oktobra meseca svoj skrivni sestanek. Ti izgubljeni sinovi slovenske majke bodo skušali še druge privabiti v svoj po framasonstvu dišeči brlog svobodomiselnosti.

Šolske oblasti bodo morda postale pozorne, toda kaj pomaga to, ako se pa ne izpremeni strupeno ozračje, v katerem živimo, ako ne dobimo šol, ki bi se v njih vzgajala naša mladina po krščansko!

Za zdaj ni druge pomoči, kakor da pazijo starši, da ne izroče svojih sinov in hčera brezvestnim gospodinjam ali gospodarjem, ki so zadovoljni, da dobe plačilo, študentom pa dajo vso prostost, samo, da se jim ne zamerijo.

Pomnite starši! Svobodomiselnici hočejo to doseči, kar so že deloma dosegli francoski svobodomiselnici, namreč odstraniti hočejo vse, kar spominja na Boga, na posmrtnost. Nevarnost za vaše otroke je velikanska! Pazite, da ne padajo v brlce strupenih volkov!

Duhovne vaje so imele gospodične učiteljice začetkom septembra pri čč. ss. uršulinkah v Ljubljani. Udeležilo se jih je 49.

Cerkveno-glasbeni poučni tečaj, ki je bil v Ljubljani pečetkom septembra, je obiskavalo lepo število slovenskih organistov, pa tudi drugih glasbenikov in duhovnikov. Upamo, da se je s tem tečajem še bolj vzbudilo zanimanje in prizadevanje za vzorno-lepo cerkveno petje zlasti, ker so udeleženci prisostvovali tudi sv. maši v frančiškanski cerkvi, pri kateri je krasno, vzorno in nedesežno lepo popeval frančiškanski pevski zbor pod finim vodstvom daleko poznatega glasbenika p. Hugolina. Proizvajala se je L. Ebnerjeva »Missa solemnis op. 23« za mešani zbor tako nežno-lepo, da navzoči niso mogli prehvaliti.

Škofijska kronika. I m e n o v a n j e b i l č. g. Andrej Lavrič za dekana v Vipavi; č. g. Fr. Juvan, kaplan na Brezovici za župnega upravitelja ondi. P r e m e š č e n i s o b i l i čč. gg.: Frančišek Rakovec z Blok (mesto v Žiri) v Semiču; Jakob Kalan iz Tržiča v Vreme; A. Pravst iz Vrem v Podbrezje; Ivan Pogačar postane II. kaplan in beneficijant v Šmartnem pri Litiji, kot kaplan istotam je nastavljen novomašnik Fr. Krische; Vinko Čibašek, kaplan v Kranjski gori kot župni upravitelj na Šenturško goro; Alojzij Kralj, kaplan na Veliki Dolini, kot kurat na Goče; Ivan Mausser, žup. upravitelj v Poljanico; Feliks Knižek, župni upravitelj z Babnega polja na Sv. Goro; Andrej Zgaga, žup. upravitelj s Sv. Gore na Babno polje; č. o. Rajmund Kubinek iz Semiča v Črnomelj. N a m e š č e n i s o čč. gg. novomašniki: Viktor Kragl v Fari pri Kostelu; Viktor Čadež v Tržiču; Anton Kastelic v Črnem vrhu; Jan. Vodopivec v Čemšeniku; Alojzij Vovk na Breznici; Ant. Bukovič za prefekta v zavodu sv. Stanislava. — Ostanjejo še nadalje na svojih mestih čč. gg.: Jan. Miklavčič, župni upravitelj pri Sv. Treh kraljih; Al. Kurent, kaplan v Trebnjem; Fran Šparovic, kaplan v Moravčah. Stalni pokoj je dovoljen č. g. Antonu Korbič, župniku v Železnikih; začasni pokoj pa č. g. L. Raktelju, župniku v Poljanici.

Duhovniške spremembe na Štajerskem. Nastavljeni so čč. gospodje novomašniki: Širec Janez kot duhov. pomočnik v Stoprce, Košak Jakob k Sv. Andražu v Slovenskih goricah, Cvetko Jurij v Luče, Jurak Peter v Galicijo pri Celju, Sagaj Marko v Selnico, Božiček Franc v Pilštanj, Gaberc Martin v Rajhenburg, Josip Skvarč k Sv. Kungoti na Pohorju. Prestavljeni so: Cepuder Vladimir iz Rajhenburga k Mariji Snežni, Simon Šimonc iz Selnice v Zibiko, Maks Ocvirk iz Šmartna pri Starem trgu v Vitanje, Farnic Letonja iz Vitanja v Šmartin pri Starem trgu. — Preč. g. dekan Franc Bohak je imenovan kn. šk. duhovnim svetovavcem. Č. g. dr. Franc Lukman je postal profesor moralke na mariborski bogoslovnici; na njegovo mesto v Slov. Bistrici pride č. g. Dcberšek.

Bolniške strežnice. Nov napredek imamo za znatno vati na Kranjskem; dobili smo 32 domačih, slovenskih Samaritank, ki so se izobrazile v Ljubljani tekom šesttedenskega tečaja za pomočnice in strežnice bolnikov. Pouk so vodili gg. zdravniki dr. Derganc, dr. Dolšak, dr. Levičnik in dr. Plečnik, ki jim gre za požrtvovalno delo vsa čast in hvala. Vsaka udeleženka je dobila s

seboj kovčeg z najpotrebnejšimi pripravami za bolniško postrežbo v vrednosti 50 K. Nove Samaritanke bodo zdaj izvrševale delo usmiljenih sestra med ljudstvom.

Duhovniške izpremembe v ljubljanski škofiji. Župnija Vipava je podeljena dozdašnjemu kuratu na Gočah, č. g. Andreju Lavriču, ki je obenem imenovan za dekana vipavskega; župnijo Dobovec je dobil č. g. Jožef Ocepek. Umrli je dne 24. avgusta na Brezovici pri Ljubljani č. gosp. župnik Anton Žgur.

Katoliška tiskarna v Ljubljani stoji popolnoma dodelana ter je kras celemu mestu. V novo palačo so se naselila vsa naša podjetja: Tiskarna, knjigovoznica in razna uredništva. Upravništvo za vse liste je in pritičju ob Kopitarjevih ulicah. Blagoslovili so to veličastno zgradbo presvetli knezoškof ljubljanski ob sklepu sinode dne 27. avg. sta. Navzočih je bilo okrog 600 gostov, duhovnikov in drugih veljavnih mož, ki stoje v naših vrstah. — Božji blagoslov naj spremlja delo, ki se vrši v okrožju »Katoliškega tiskovnega društva«!

Obletnica kronanja čudodelne podobe M. B. na Brezjah se je obhajala dne 30. avgusta. Ko se je čulo, da bo slovesno sv. mašo opravil metropolit in nadškof goriški dr. Sedej, je privrelo k Mariji Pomočnici izredno veliko vernega ljudstva. Zbrala se je ondi tudi lepa četa naših »orlov«-telovadcev, ki so v telovadski obleki povečali slavnost ter tudi pokazali, da jim ni mar le vnanjost, ampak da so zgledni mladeniči, ki stremijo za višjimi cilji. Pristopilo jih je namreč lepo število k sv. obhajilu, kar je napravilo na navzoče vernike nepopisen vtis. Naj ljuba Marija ščiti te naše junake, pa naj jim potrdi pogum in stanovitost. »Orli« so prikorakali popoldne tudi na samostanski vrt, kjer je nadškofa nagovoril imenom telovadnih odsekov dr. L. Pogačnik. Odgovoril je tudi nadškof poudarjajoč, da ga veseli, ker vidi toliko nevstrašenih mladeničev, ki jih družijo ljubezen do vere in do Brezmadežne. Telovadci so nato vprizorili nekoliko prostih vaj ob navzročnosti duhovščine in številnega občinstva.

II. škofijske sinode, ki se je obhajala v Ljubljani od 24. do 27. avgusta, se je udeležilo 350 duhovnikov, ki so pridno zahajali k velikim, slovesnim zborovanjem, poleg teh so bila pa še posebna posvetovanja na štirih krajih. Sv. oče so za to priliko poslali knezoškofu dr. Antonu Bonaventura lastno ročno pismo, ki se v slovensščini glasi: »Pohvalimo, kakor je prav, Te-

be, častiti brat, in Tvojo duhovščino, ker se je odločila obhajati drugo sinodo ljubljansko, ter pričakujemo, da se bodo iz skupnih prizadevanj in sklepov porodili z božjo pomočjo obilni sadovi vsem v blagor. In zato Tebi, častiti brat, in vsej ljubljeni duhovščini, ljubeče podeljujemo apostolski blagoslov kot znak božje pomoči in pričo naše očetovske naklonjenosti. V Vatikanu, meseca avg. 1908. Pij X.«

Zlata maša preč. g. Jožefa Buha v Lučinah. Več kot mesec dni se je širila po Poljanski dolini in sosednih gorskih vasicah vesela novica, da se v kratkem povrne preko Lurda iz Amerike v rojstno župnijo Lučine velečastiti g. Jožef Buh, misijonar, monsignor in generalni vikar, in opravi svojo zlato mašo. Dne 12. t. m. so oznanjali zvonovi na Trati, da se pelje že sivi, a še ledno čvrsti starček proti župni cerkvi, kjer je takoj počastil Najsvetejše. — Po 2. uri popoldne je zopet donelo ubrano zvonjenje pri podružni cerkvi sv. Urbana in budilo odličnemu gostu mladostne spomine, ko se je odpeljal najpoprej na svoj rojstni dom v »Zakovk«. Dva slavoloka sta mu izročila pozdrave domačinov, predno ga je pred vasjo Lučine nagovorila zastopnica Marijine družbe z iskrenim pozdravom. Dokaj ljudstva iz domače župnije je nato prisostvovalo slovesnim litanijam v cerkvi. Lepi sprejem je pa zaključila večerna bakljada, katere so se udeležili mnogobrojni domačini z lampijoni in pri kateri je odmevalo v tihe gozdove ubrano petje cerkvenih pevcev s Trate in iz Poljan. — Drugi dan, 13. t. m. je privabila krasna septemberska nedelja blizu 2000 ljudi iz vseh bližnjih in oddaljenih krajev v lično gorsko cerkvico. Bil je izvanreden prizor, ko je odšel zlatomašnik v spremstvu svojih odličnih sorodnikov, sobrata g. Blaznika iz New-Yorka in preč. gg. duhovnikov iz sosednjih župnij v cerkev, da opravi sv. daritev. Na čelu spreveda je šla Marijina družba s svojo krasno zastavo. — V zanimivem, ginljivem govoru je nato preč. g. kancnik Tomaž Kajdiž zlavil zasluge zlatomašnikove, ki si jih je nabral kot misijonar med Indijanci, kot urednik prvega slovenskega lista v Ameriki, »Amerikanskega Slovenca« in kot največji dobrotnik župne cerkve v Lučinah. Vič. g. Buh menda misli preživeti še nekaj mesecev v Evropi, na kar se povrne v Ameriko, da ondi nadaljuje svoje misijonsko delovanje. Čeprav se je približal zlatomašniku »večer življenja«, vendar upamo in želimo iz vsega srca, da dodeli Vse-

mogočni še vedno čilemu starčku še bolj redko milost, ućakati svojo biserno mašo. Bog ga blagoslavljal na vseh njigovih potih! **J. F.-i.**

Ptujska okolica. V vasi Brstje, župnija sv. Petra in Pavla v Ptuj, je bila prenovljena Marijina kapelica in blagoslovljena na praznik Marijinega rojstva. Postaviti sta jo dala Jurij in Marjeta Kuhar pri svoji hiši že leta 1898. kot »jubilejno kapelico« v spomin petdesetletnice cesarja Franca Jožefa I. Letos v spomin treh jubilejev pa je ta kapelica prenovljena. Blagoslovlili so jo domači gvardijan č. P. Lenart Vaupotič. V nagovoru so omenili, da je ta jubilejna kapelica kras cele župnije, in posebno prijazne vasi Brstje. Dokaz goreče ljubezni do Marije je družina, ki je dala to kapelico postaviti v trajen spomin in Mariji v čast!

Iz Sežane. Mnogokrat je bilo žalostno v sežanski cerkvi ob nedeljah predno je bila ustanovljena tu Marijina družba, kajti redko se je opazila med drugimi mladenka pri sv. obhajilu ob navadnih nedeljah. Ali sedaj bodi povedano v čast in spodbudo dekletom: odkar je Marijina družba, se prejema veliko več sv. zakramentov. Nobena nedelja ne mine, da bi ne bilo kake Marijine hčere pri sv. obhajilu, zvrstijo se, da zmirom katera priđe; ob Marijinih praznikih pa prav v lepem številu pristopajo, kar je zelo častno za naše kraške dekleta, ki morajo še vedno trpeti od nekaterih mladeničev, kateri nimajo pojma, ali ga nočejo imeti o naši družbi. Čelo se primeri, ko gredo po cesti, da jih obkladajo s priimki. Do sedaj so bile pogumne, ker se zavedajo, da trpijo za dobro stvar. Dal Bog, da bi ostale vedno stanovitne tudi zanaprej!

Iz Višnjegore. Napredujemo še zmiraj dobro. Na glavni družbeni praznik, sv. Alojzija dan, je bilo skupno sv. obhajilo naše dekliške družbe, in zopet je bilo nanovo sprejetih 15 deklet. Č. g. voditelj so prigovarjali tudi k družbi treznosti. Nanovo se je vpeljala molitvena ura drugo nedeljo za može in mladeniče, katerih se je udeležilo precej. Dalje je preskrbela in plačala tukajšnja hranilnica za hrano in stanovanje dvema dekletoma, da se izuče za bolniške strežnice. (To je kaj hvalevredno. Ur.)

Sv. Tomaž pri Ormožu. Kaj lepo je bilo pri nas 16. avgusta t. l. Naša župna cerkev, ki po svoji lepoti slovi daleč naokrog, je dobila dva nova, v vsakem oziru umetno izdelana kipa presv. Srca Jezusovega in Marijinega. Vkljub deževnemu vremenu se ze zbralo veličastno število domačinov in tujcev; udje Marijine družbe

so nosili družbene znake. Podobi sta bili pred župniščem slovesno blagoslovljeni. Nato se je pomikala mnogobrojna procesija s kipoma okoli cerkve med svečanim zvonjenjem in streljanjem. Kip presv. Srca Jezusovega so nesli mladeniči Marijine družbe, kip Srca Marijinega pa dekleta družbenice. V cerkvi je bila slovesnosti primerna pridiga č. g. Mih. Kristovića, kaplana pri Veliki Nedelji. Pridigi je sledila slovesna sv. maša z asistenco. Za omenjena kipa je velikodušno darovala pobožna žena Marija Vrbnjak iz Lahonščaka 200 kron; ostale stroške so poravnali drugi blagi dobrotniki.

Na Homecu je bil na god povišanja sv. križa jubilejni shod dekliških Marijinih družb iz vsega kamniškega dekanata jako sijajna in sicer po temle vspredu: ob pol 9. uri zjutraj dne 14. sept. so se družabnice zbirale večinoma z zastavami sredi homške okrašene vasi, da so šle po štiri in štiri v goro proti cerkvi M. božje ob slovesnem zvonjenju glasno moleč sv. rožni venec. V cerkvi je bil pozdravni nagovor pred altarjem po preč. gosp. dekanu, zatem slovesna sv. maša, vmes sv. obhajilo, nato slavnostna pridiga domačega gosp. župnika, potem pete lavretanske litanije in blagoslov z Najsvetejšim. Nato še ena tiha sv. maša in poslovni nagovor po preč. g. dekanu. Cerkevno petje je slovesnost izvrstno povelečevalo. — K Mariji Pomočnici na Homec se je na Mali Šmaren k dopoldanski službi božji pripeljalo na ovenčanih vozech iz Sostrega 118 deklet Mar. družbe pod vodstvom č. g. kaplana dr. Al. Mrhar-ja, ki so se odlikovale zlasti z zložnim izrekanjem posameznih odstavkov pri molitvi. Ob nagovoru obeh gospodov duhovnikov je bilo popoldne sprejetih nekaj deklic v Marijino družbo.

Iz Št. Ilja pri Velenju. Dne 19. avgusta se je vršila jubilejna procesija iz cele dekanije »Šaleška dolina« k romarski cerkvi Marijini v Petrovče. Cerkvni govor so imeli č. g. Maks Goričar šmartinski kaplan, ki so v izbornih besedah slavili trojni letošnji jubilej. Popevali so pevci iz Št. Ilja pod vzornim vodstvom izvrstnega pevca č. g. A. Šolarja, župnika v Št. Ilju. Bilo je zelo veselo. Bog nam daj še več takšnih dni!

Gorje. Naša dekliška Marijina družba je napravila dne 1. sept. romanje v Cerngrob. V imenu starološke Marijine družbe nas je prav lepo pozdravila znana Ivana Volgemut. V Cerngrobu smo imeli mašo in pridigo; večina jih je prejela tudi sv. obhajilo. Med sv. mašo je krasno prepeval gorjanski cerkvni zbor. Čez dan smo si

ogledali starološko, kapucinsko in mestno farno cerkev in veseli smo se vrnili nazaj v Gorje.

Cerklje na Gorenjskem. Marijina družba v Cerkljah sedaj jako napreduje. Na Vel. Šmarna dan je bilo na novo sprejetih 34. Izključena iz družbe je bila celo leto samo ena in tri so stopile v zakonski stan. Zaradi tega napredka gre najbolj hvala preč. gosp. župniku vodniku, ki jako strogo vodijo družbo in nas svare pred nepotrebnim lišpom. Nobena v naši družbi nima las po čelu in nobena ne nosi kakršnihkoli verižic po sebi. Druga hvala za napredek družbe gre pa gospodični učiteljici Pavli Hrušic. Gospodična, izmed vseh družabnic najbolj čislana, ima vsako nedeljo, kadar ni posebnega shoda, predavanje v družbeni sobi za vsako vas posebej. (To je pa res velike hvale vredno! Ur.) Govori zlasti o snagi, kuhi in varčnosti, kar je za nas, mlada dekleta najbolj važno. Trudila se je tudi jako veliko pri učenju iger, katerih je priredila družba v tem letu dve. (Sv. Elizabeta in lurška pastirica.) Lurške slavnosti v Cerngrobu se nas je udeležilo tričetrt vse družbe. Jako nam je dopadla ta slavnost in bile smo zelo zadovoljne in vesele, želeč še večkrat take slavnosti.

Fram pri Mariboru. Veličastno slovesnost smo obhajali na praznik prečistega Srca Marijinega. Mil. nadpastir, knezoškof Mihael, so prihiteli k nam; ter nam blagoslovili novo zastavo mladeniške Marijine družbe, kip sv. Družine, novo pokopališče in dva zvonova, največjega in najmanjšega. Zastavo so izdelale čč. šolske sestre ter stane 245 K, katere so zložili samo mladeniči Marijine družbe. Kip sv. Družine v naravni velikosti je prav mojsterski izdelal kipar L. Perko od sv. Trojice v Slov. goricah in stane 600 K. Plačala ga je M. I. ešnik, družbenica Marijine družbe. Novo pokopališče leži na vzvišenem prostoru, obdano z močnim kamenitim zidom in meri čez pol orala, tako, da meri celo pokopališče s starim

vred nad en oral. Zvona sta delo J. Graßmayra v Inemostu in staneta okoli 7000 K. Veliki zvon so kupili vsi farani, mali zvon pa framska mladina, zlasti obe Marijini družbi in nosi podobe Brezmadežne, sv. Alojzija in sv. Neže. Slovesnost se je vršila nad vse sijajno. Nad 150 belooblečenih deklet je dajalo slavnosti čaroben sijaj. Ljudstva pa je bilo zbranega od vseh strani okoli 10.000! Veličastna je bila procesija, ki je spremljala nova zvona s kolodvora v Fram. Zvona, voz, kenji, jahači, vse je bilo v cvetju, zelenju in vencih in zastavicah; godba, požarna bramba, obe Marijini družbi, štirje duhovniki in nešteta množica veselega ljudstva, vse je poveličavalo slovesnost. Takega dneva še nismo doživeli v Framu. Zares, to je bil dan, ki ga je Gospod naredil; zato smo se tako veselili in radovali v njem.

Kropa. V nedeljo na praznik sladkega imena Marije Device so imele Marijine družbe deklet iz oseri sosednih župnij v Kropi svoj sestanek. Ob tri četrt na 10. uro dopoldne se je začela procesija po prijaznem sprejemu pomikati proti kapelici Matere božje — Matere usmiljenja. Veličastni oddelki z zastavami na čelu so se pomikali med petjem litanijs Matere božje na prijazni griček k Mariji nad Kropo. Procesija samih deklet je segala od Kroke do kapelice. Veliko duhovno opravilo je imel č. g. katehet Ažman, navdušeno je govoril č. g. J. Seigerschmied, župnik leški. Pri obedu so se družbe med seboj spoznavale in prijazno pogovarjale ter slišale lepe nagovore. Popoldne jim je govoril dobravski župnik č. g. J. Vrankar. Govor je poslušala z velikim zanimanjem množica vernih poslušalcev, ki je napolnjevala cerkev do zadnjega kotička. Smelo upamo in trdimo, da so se družbe s svojimi voditelji dušno zadovoljne vrnile domu. Mi pa vam kličemo: Pridite zopet kmalu!

Sola sv. pisma.

V. = vprašanje, O. = odgovor.

Odgovori na vprašanja 6. naloge.

Nekoliko novih reševalcev se je oglasilo tudi pri tej nalogi; splošno pa se kaže lep napredek v razlaganju. Na vsa vprašanja prav so odgovorili: A. Dolinar, Škofja Loka; J. Gale, Ravnobrd; Mar. Kastelic, Ljubljana; Mana

Kristanc, Moše; Mar. Križanič, Sv. Križ pri Ljutomeru; Mar. Pesko ml., Vrblje; Mar. Plohl, Koračiče; Fr. Vinc. Podgoršek; Marijina družba v Tržiču; Andr. Vehovec, Mengeš; Neimenovana; F. Biček, Moškrin; J. Caf, Zavrh; Mar. Hafner, Stara Loka; Kat. in Ton. Janc, Vrblje; P. K. in Mar. M., Sv. Križ pri Litiji; Iv. Mekinda, Cir-

knica; Fr. Primc; Paradišče; M. Pustišek, Zdo-
le; Fr. Šolar, Bled; Mar. Šnajder in Iv. Wolge-
mut, Stara Loka.

Ker je več podobnih odgovorov, tako da je
sodba o najboljšem težka, ker ima sleherni svoje
prednosti, bomo dotičnim reševalcem svoje mne-
nje v pismu povedali.

Prepozno za zadnji list je prišel odgovor
Alojzije Uršič iz Središča, ki je pa sicer prav
dober.

7. naloga.

Ko pa Jezus zagleda množico, gre na goro,
in ko se vsede, pristopijo k njemu njegovi učenci.

in odpre svoja usta in jih uči, rekoč: »Blagor
ubogim v duhu, ker njihovo je nebeško kralje-
stvo«. (Mat. 9, 1 in sl.)

V. 1. Kako se imenuje ta gora in kje stoji?
Kaj posebnega se je malo prej na tej gori
zgodilo?

V. 2. Kakšne poslušavce je imel Jezus; od-
kod so bili prišli, kaj so iskali?

V. 3. Kaj so »blagri«; koliko jih našteje evan-
gelist; zakaj jih je ravno osem?

V. 4. Razložite nakratko, pa jasno prvi
»blagcr«!

Drobtine.

Blagoslov sv. očeta. Priprostost in šegavost
papeža Pija X. je znana. Nedavno je obiskal sv.
očeta lastnik neke benečanske banke, po veri
Izraelit. Pogovor se je sukal tudi o zdravstven-
nem stanju nekega papeževega prijatelja, ki je
glava katoliške stranke v Benetkah. Po konča-
nem razgovoru vprašajo sv. oče obiskovalca,
kdaj se namerava vrniti domu. »Jutri ali drugi
dan,« odgovori ta. »Prosim vas torej, storite mi
to uslugo in ponesite bolnemu prijatelju moj bla-
goslov!« Judovski bankir je bil nekoliko v za-
dregi, češ, to naročilo pa ni prav primerno zame.
Sv. oče so spoznali takoj to presenečenje in so
pristavili: »Morda se vam zdi neprimerno, da
sem vas odločil za sporočitelja papeževega bla-
goslova. Le izvršite brez skrbi to nalogo! Če-
tudi bi utegnil kdo reči, da je zavitek slab, t o d a
b l a g o j e p a d o b r o !«

Mesto Betlehem v Palestini ima komaj 9000
katoličanov, vendar pride tam na vsakih 14 dni
2000 obhajancev. To je pač častno število za
kraj, kjer vlada Mohamedov častilec. Duhovnik,
ki je to sporočil, navaja kot vzrok tako lepo raz-
vitega krščanskega življenja tudi dejstvo, da v
Betlehemu ni nobenega slabega časopisa.

Francija. Zdajna šola brez verouka ima ža-
lostne posledice. Manjša se število šolskih otrok,
množe se pa mladi zlikovci in hudodelci. V petih
ekrajih je bilo leta 1906./07. več kot štiri tisoč
manj šolskih otrok, nego prejšnje leto. V Parizu
je šolskih beguncev čimdalje več; vsi taki šolo-
mrzniki pa se zbirajo v šoli zla in hudobije. Sod-
nija in sodne dvorane kažejo žalostno sliko mla-
dostne izprijenosti — znamenje, kam vodi mlade
ljudi šola brez verouka in brez Boga. In vendar

je taka šola ideal, to je vzor novodobnih osreče-
valcev (?) človeštva!

Če pridejo socialisti do časti . . . Franco-
ski list »Journal des Debats« poroča, da si pri-
voščijo demokratski ministri in državniki za svojo
osebo neverjetno razkošno in potratno gospodar-
stvo. Ako potujejo, se vozijo v posebnih vlakih,
obdani od nebroj služabnikov in uradnikov. Sta-
ra Evropa ima skromne vladarje, Francozi se po-
stavljajo s potratno in razkošno demokracijo!

Važen izum za železnice. Kapucin o. Ludvik
Lozako iz Karbonare pri Bari v Italiji je izumil
stroj, s katerim bo možno preprečiti, da ne trčita
dva vlakka skupaj. Izumel je ta stroj iz ljubezni
do bližnjega, videč toliko nesreč, ki se zgodijo v
tem oziru. — Torej, redovniki vendar niso sa-
mo za lenobo pastir, kakor nasprotniki tako radi
kriče.

Dobro se je preskrbela za pot v večnost! —
Večletna postrežnica Slogine šole »Šolski Dom«
Marija Humar je 8. svečana t. l. v Gorici
mirno v Gospodu zaspala. S svojo pridnostjo si
je bila prihranila precejšnjo svoto. Malo pred
svojo smrtjo je odpovedala svojo službo, ker jo
je že starost tlačila. Kakor da bi svoj bližnji ko-
nec slutila, je šla v skrbi za svojo dušo dva dni
pred smrtjo osebno ter naročila zase in za
duše v vicalih 500 sv. maš, češ bolje da človek na-
prej kaj pošlje v večnost, kakor da bi na nego-
tovo pomoč drugih čakal po smrti. In res, dobro
jo je pogodila! Takoj drugi dan je tako močno
oslabela, da so jo morali prevideči s svetimi za-
kramenti. Napravila je na to oporoko svoje za-
puščine. Malo pred smrtjo je še ukazala svojim
domačim, naj hitro naznanijo duhovnikom, kjer

je svete maše najela, da bo precej umrla. Predno je sel odšel, se je njena duša že preselila v večnost. — Rajnica je bila vpisana v tretji red. Če je le mogla, je šla popoldan v cerkev počastit sv. Rešnjje Telo, posebno če je bil blagoslov. — Da bi pač vsak kristjan hotel naprej skrbeti za večnost, ker sorodniki prav hitro pozabijo nanj!

Kapelico v železniškem vozu si je omislila v zadnjem času gospa Ryan, soproga bogatega Amerikanca Tomaža Ryan. Na ožji strani voza se nahaja majhen, lepo okrašen altar, ostali del pa je prirejen za obiskovalce božje službe in opremljen s stoli. Ker gospa Ryan mnogo potuje, ima navadno s seboj duhovnika, ki opravi večkrat v tednu in ob nedeljah sveto mašo; ako pa tega ni, pa pozove kakega duhovnika blizu postaje, da opravi sv. daritev.

Dobro mu je zasolil. Župnik I. je prišel po opravkih v večjo družbo. Med navzočimi je bil tudi naprednjak N., ki se je javno hvalil s takozvano »prosvetljenostjo«. Menil je, da bo župnika spravil v zadrego in ga je dražil z nepotrebno vsiljivostjo hvaleč se, da ne potrebuje spovedi. »Jaz se ne zavedam nobenega greha, zato ne hodim k izpovedi.« Župnik odgovori: »Jaz vam nato ne rečem drugega, kakor to, da pravi sv. Janez vsakemu lažnivec, kdor trdi, da nima greha. Pristavim pa,« nadaljuje župnik, »da moramo izmed navadnih zemljanov izločiti dvoje vrste ljudi, ki pač ne greše.« Vsiljivi prostomislec je bil sedaj zvedav, kdo in kateri so te nenavadne izjeme, kajti dosledno je moral skle-

pati, da mora pač tudi on mednje spadati. »Če hočete ravno vedeti, vam pa povem,« pravi župnik: »Tisti, ki ne morejo grešiti in Boga žaliti so otroci, ki nimajo še razuma, in norci, ki so razum izgubili.«

Velikonočna spoved v Bosni. Mnogokje v Bosni so tako obsežne in raztegnjene župnije, da je ljudem prav težko priti do župnijske cerkve. Ko pride čas velikonočne spovedi, zajašejo patri frančiškani konjiče, pa obiskujejo selo za selom, vas za vasjo. V hiši kakéga premožnejšega seljaka napravijo za silo oltar, kjer se opravi sveta maša, potem pa skličejo ljudi skupaj, — začne se spovedovanje. Klječavnika Bošnjak ne potrebuje, tudi se ne briga, kje se mu je spovedati; da le dobi spovednika, pa je zadovoljen. En pater se stisne v kot, drugi se vsede pod drevo na prostem, tretji gre na vaško pokopališče, grobišče mu je za stol. Ko so vsi spovedani pridejo vsi k skupnemu sv. obhajilu. — Na ta način je seveda ljudem sila ustrezno, in redkokdaj se zgodi, da bi kdo izostal in ne opravil velikonočne dolžnosti.

Štorklja rešila vprašanje. Rodbina nekega rudokopa v Recklinghausen na Nemškem bi se imela na praznik sv. treh Kraljev pomnožiti za eno glavo. Ugibali so, kakšno ime bi dali novorojenčku. Iz zadrege jih je rešila štorklja, ki je privlekla hkrati kar trojčke, tako da je za vsakega izmed treh kraljev bil določen en fantiček. In so novi državljani pri sv. krstu prijeli imena: Gašpar, Melhijor in Baltazar.

Odpustki meseca oktobra 1908.

1. Četrtek, prvi v mesecu. Popolni odpustek: udom brat. presv. R. Telesa v bratovski cerkvi; če te ne morejo brez velike težave obiskati, pa v farni cerkvi.

2. Petek, prvi v mesecu. Popolni odpustek vsem vernikom, ki gredo vsak mesec k izpovedi in sv. obhajilu in nekoliko premišlujejo dobrotljivost presv. Srca in molijo v namen sv. očeta; udje bratovščine presv. Srca Jezusovega dobe popolni odpustek proti navadnim pogojem, če se tega odpustka niso udeležili prvo nedeljo.

4. Nedelja, prva v mesecu. Sv. Frančišek Serafinski. Praznik sv. rožnega venca. Od večeraj popoldne pa do danes zvečer dobe v cerkvah, v katerih je ustanovljena bratovščina sv. rožnega venca, vsi verniki popolni odpustek pod navadnimi pogoji, in sicer tolikokrat, kolikorkrat obišejo cerkev ali kapelo in tam molijo v namen sv. cčeta. — Udje brat. presv. Srca Jezusovega dobe popolni odp. proti navadnim pogojem, danes ali prvi petek. Popolni odpustek tretjerednikom.

7. Sreda. Materinstvo prečiste Device Marije. Popolni odpustek udom bratovščine naše ljube Gospe presv. Srca v bratovski cerkvi.

13. Torek. Sv. Danijel in tovariši, mučenci I. reda. Tretjerednikom popolni odp.

15. Četrtek. Sv. Terezija. a) Popolni odp. vsem vernikom v karmelitskih cerkvah, udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje tudi v farnih cerkvah, če ne morejo obiskati redovne cerkve; b) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; c) udom brat. sv. R. Telesa.

19. Ponedeljek. Sv. Peter Alkantarski. Tretjerednikom popolni odpustek kakor 13. t. m.

23. Petek. Sv. Janez Kapistran. Tretjerednikom popolni odp. kakor 13. t. m.

25. Zadnja nedelja v mesecu. Popolni odpustek vsem, ki trikrat na teden skupno z drugimi molijo sv. rožni venec.

V molitev se priporočajo:

Javne zadeve: Sveti oče-zlatomašnik. — Da bi se vse v Kristusu prenovilo. — Katoliško gibanje na Goriškem in Tržaškem. — Mla-

dina po srednjih šolah. — Treznostno gibanje. — Da bi Bog vse nepripravljene varoval nagle smrti. — Pogostno sv. obhajilo. — Misijoni.

Zasebne zadeve: Nanovo vpeljana Marijna družba na P. — Neki mladenič v veliki nevarnosti, da bi ne zašel na kriva pota. — Neka mati za blagoslov božji. — Neki hudo bolan in veliko trpeč duhovnik. — Več let bolna mati. — Nekdo za srečno premagovanje skušnjav.

Zahvale za uslišano molitev:

Za razne od Boga prejete dobrote se zahvaljujejo: J. L. iz Železnikov, Družina Lundrova na Raki, M. S. z Dobrove, M. P. iz P., B. F. iz Ljubljane, F. Turk z Vrhnike, M. Vajda iz Radovič lurski Materi božji za ozdravljenje po opravljenu devetdnevnicu.

Darovi:

Za »Dejanje sv. Detinstva«: Č. g. duhovni svetnik J. Ažman, župnik v Gorjah 26 K; č. g. kaplan M. Ježek, Mokronog 13 K 17 vin.; č. g. J. Molj, župnik v Sostrem 34 K; č. g. Fr. Kralj, beneficijar, Šmartno pri Litiji 13 K 50 vin.; gosp. Martin Presker, Prelesko na Štajerskem 10 K; družina Goetzova v Ljubljani 2 K; p. n. Katarina Starman iz Preske 14 K 88 vin.

Za cerkev prenv. Srca Jezusovega v Sočrgi: Kristan Marija 2 K; Učar Jera 2 K; Baloh Marija 2 K; Zupan Katarina 2 K; Pečar Marija 2 K; Dolžan Marija 1 K; Torkar Johana 50 v.; Triplat Frančiška 40 v.; M. H. F. 80 v.; Zupan Neža 20 v.; Pogačnik Mina 40 v.; Žileh Marija 20 v.; Zupan Urša 30 v.; Anton Pivk 20 K; Ana Hrušič 6 K. — Bog povrni!

Tomaj. — Za zavod »Elizabetišče« so darovali: P. n. gg.: J. Tavčar, župnik pri Sv. Trojici 50 K. — Peter Dolmassi, trgovec v Trstu, 35 K. — Nelmenovani v Gorici, 30 K. — Matija Sila, kanonik-dekan v Tomaju 20 K. — Henrik Šonc, vodja semenišča v Trstu 20 K. — Vojni minister na Dunaju 20 K. — Rihard Smolej, kaplan v Železnikih 17 K. — Anton Koruza, župnik 15 K. — Anton Košir, župnik v Tinjanu 15 K. — J. Kalan, župnik v Zapogah 13 K. — Magda Babnik 8 K.

Po 10 K: Ivan Tiringer, kaplan v Tomaju. — Josip Grašič, župnik v Beramu. — Josip Krančič, župnik na Repentabu. — Simon Žužek, župnik v Vodica. — Anton Kocijančič, župnik v Mirni 25 K. — Anton Rebek, okrajni glavar v Sežani. — Leopold Orel, posestnik v Šepuljah.

Po 6 K: Anton Poljšak, župnik v Bevkah. — Vaclav Vandrašek, župnik v Ambrusu. — Tomaž Kajdiž, stolni kanonik v Ljubljani.

Po 5 K: Anton Klodič, pl. Sabladolski v Gorici. — Franc Javšovec v Ljubljani. — Dr. Albert Rumer, notar v Sežani. — Janez Karlin, župnik v pokoju. — Ignacij Šalehar, župnik v pokoju 15 K. — Nikolaj Križaj, župnik v Ovsišu. — Josip Golmajer, župnik v Vačah. — Karol Lenasi, župnik v Košani. — J. Janežič, profesor v Ljubljani.

Po 4 K: Dr. Avgust Gregorič, zdravnik v Sežani. — Janez Pfajfar, župnik v Javorjah. — Franc Gornik, dekan. — Franc Brulec, župnik v Vel. Dolini. — Ljudmila Žmitek, poštarica v Kropi.

Po 3 K: Anton Križmann, kaplan v Sežani. — Evgen Trbnunovič, župnik v Vel. Loki. — Štefan Jenko, župnik v Podgrajah. — Julij Zbarto, župnik v Bazovici. — Franc Schweiger, župnik v Leskovcu.

Po 2 K: Franc Sever, župnik pri Sv. Lenartu. — Alojzij Kumer, dekan v Stari Loki. — Josip Zelnik, župnik v Čemšeniku. — Gregor Jakelj, župnik pri Sv. Petru. — Karol Kuk, kaplan na Jesenicah. — Anton Verbajš, župnik v pokoju v Ljubljani. — Josip Knavs, kurat v Koprivi. — Josip Pfluger, stolni kapltular na Dunaju. — Valentin Bergant, župnik v Kandiji. — Jožef Laznik, župnik v Slavini. — J. Lavrič, župnik v Logatcu. — Jakob Mrak, župnik v Naklem. — Matej Rihtar, dekan v Šmartnem. — Matija Kadunc, župnik v Preloki. — Benedetič Sigismund in Šielegoj Alojzij vojaka.

Po 1 K: Jernej Klinc, župnik v Javorjah. — Ivan Nož, kaplan v St. Janžu. — Franc Khrné, kaplan v Toplicah. — Jakob Ukmar, kaplan v Trstu.

Bog povrni stotero vsem blagim dobrotnikom! — V spomin jubileja Nj. Veličanstva presvitlega cesarja Franca Josipa I. se otvori letos 1. novembra tudi nova gospodinjstva šola v našem zavodu, ki je za domače gospodinjstvo velike važnosti, kajti dosedaj na Primorskem še n' ibilo take šole. Predstojništvo se iskreno priporoča vsem plemenitim rodoljubom, da tudi v prihodnje blagovolé podpirati zavod, ki se je moral vsled nove zgradbe zopet obremeniti.

Za preblage dobrotnike se moli vsaki dan z nedolžnimi otročiči ter se here vsaki prvi petek sv. maša v čast presvetega Srca Jezusovega v domači kapelici, da jim Isto povrne njihovo dobroto.

Tomaj, 13. avgusta 1908.

Predstojništvo »Elizabetišča«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Došlo nam je nekaj pritožb, zakaj so »Odpustki« že dva meseca izostali. Priznamo, da to ni prav, in skrbeli bomo, da se to ne bo več zgodilo. Vzrok pa je največ ta, ker urednik urejuje list iz daliave, kar je združeno z dokaj velikimi težavami. To je krivo, da časih ni vse tako, kakor bi imelo biti, ker urednik ne more biti vedno zraven. To naj bo nekoliko v opravičenje! Da nas opomnite na pomanjkljivosti, to je čisto prav. Ni pa prav lepo zaradi takih malenkosti koj groziti: ne bomo več lista naročili. — Odpustki so res dobri, — ponižnost in potrpežljivost pa tudi.

Več dopisnikom: Dopisi, v katerih se izreka zahvala odišlim duhovnikom, se na splošno željo duhovščine ne sprejemajo, kakor je bilo že enkrat povedano. Torej, oprostite, ne moremo, in v prihodnje nikar takih dopisov. — Dopisnici iz M-e: Za dopise ni treba nič plačati, samo pravilno morajo biti pisani in preveč malenkostne vsakdanje reči ne smejo biti. Sicer ste pa m-e dekleta prav pridne!

To številko Bogoljuba smo ustavili vsem, ki doslej še niso poslali naročnine.

Urejuje: Janez Ev. Kalan. — Oblastem odgovoren: Ivan Rakovec.

Mesečni koledar za oktober 1908.

Dan	Godovi	Celodnev. češč. pr. R. T.		Raz. slovesnosti	
		Ljublj. škof.	lavant. škof.		
1 Četrtek	Remigij, škof	Ljublj. lazaristi	Laško.		
2 Petek	Julijan, mučenec.	Dovje.	Loka.		
3 Sobota	Kandid, mučenec.	Tomišelj.	Sv. Jak. v Dol.		
4 Ned.	17. po bink. Rožn. Mati božja.	Kamnik, franč.	Sv. Rupert.		
5 Pond.	Placid in tovariši, mučenci.	Logatec.	Sv. Jedert.		
6 Torek	Bruno, spoz.; Fida, dev. muč.	1/2 Jošt n. Kr., 1/2 Kandija.	Razbor.		
7 Sreda	Justina, dev. mučenica	Bloke.	Trbovlje.		
8 Četrtek	Brigita, vdova.	Rovte n. Logat.			
9 Petek	Dionizij in t. m.; Abraham očaj.	Polom.	Sv. Miklavž.		
10 Sobota	Fr. Borgia, škof; Gereon in tov.	Šmihel p. Žužemb.	Sv. Marjeta.		
11 Ned.	18. po bink. Nikazij, škof.	Erzelj.	Sv. Lenart.		
12 Ponedelj.	Maksimilijan, škof.	Sv. Gora.	Širje.		
13 Torek	Edvard, kralj.	Rob.	Jurklošter.		
14 Sreda	Kalixt, papež.	Prežganje.	Videm.		
15 Četrtek	Terezija, devica.	Ljublj. Leoninum.			
16 Petek	Gal, opat; Maksima, devica.	Boh. Bela.	Brežice.		
17 Sobota	Hedvika, kr.; Margareta Alakok.	Podkraj.			
18 Ned.	19. po bink. Posveč. cerkva.	Horjul.	Francišskani.		
19 Ponedelj.	Peter Alkantara, spoznavalec.	Golo.			
20 Torek	Janez Kancijan, spoznavalec.	Zagorje n. Pivki.	Bolnišnica.		
21 Sreda	Uršula in tovarišice, mučenice.	Ljublj. uršulinke			
22 Četrtek	Kordula, dev. mučenica.	Budanje.	Rajhenburg.		
23 Petek	Severin, škof.	Šmihel p. Košani.			
24 Sobota	Rafael, nadangelj; Kristina, muč.	Dol.	Trapisti.		
25 Ned.	20 po bink. Bonifacij, papež.	Sp. Bernik.			Sevnica.
26 Ponedelj.	Evarist, papež, mučenik.	Trnovo, Notr.	Pišece.		
27 Torek	Sabina, mučenica.	Ig.			Bizeljsko.
28 Sreda	Simon in Juda, apostola.	Črnuče.	Dobova.		
29 Četrtek	Narcis, škof; Hijacint, mučenik.	Rudnik.			
30 Petek	Klavdij, mučenik.	Matenja vas			
31 Sobota	† Volfang, škof.	Radolfica.			

Stanje vlog 30. jun. 1908
čez 14 milijonov kron.

Preje: Gradlišče št. 1,
sedaj: Kongresni trg
št. 2, I. nadstr.

Denarni promet leta
1907 čez 64 milj. K.

Lastna glavnicia K 354.645.15.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. junija 1908: K 14.225.902.89. - Denarni promet v letu 1907: K 64.812.603.92.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 30. junija 1908.

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Jozip Slička, stolni kanonik
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec,
pos., podjetnik in trg. v St. Vidu n. Ljublj.

Fran Povše,
vodja, graščak, dež. odbornik, drž. in dež. posl. itd.

Anton Kobi, Karol Kauschegg,
pos. in trgovec Breg pri B. veleposestnik v Ljubljani.

Matija Kolar, Ivan Kregar,
stolni dekan v Ljubljani. svet. trg. in obrt. zb. v Ljubljani.

Francišček Leskovic, Ivan Poljak ml.,
bišni pos. in blag. Lj. pos. tovarnar.

Karol Poljak, Greg. Slihar,
tovarn. in pos. v Ljubljani. župnik na Rudniku.

Ivan Kregar

— pasar in izdelovatelj cerkvenega orodja in posode —

Ljubljana, Poljanska cesta št. 15
(blizu Alojzevišča).

se priporoča v izdelovanje vsakovrstne

cerkvene posode in orodja

iz zanesljive kovine po uzorcih ali lastnem načrtu v poljubnem slogu. — Staro posodo popravi in prenovi, posrebrni in pozlati; v ognju pozlatuje tudi strelodvodne osti, vse po priznani najnižji ceni.

Po naročilu veleč. gosp. Andreja Čeb a š e k a izvršil je za stolno cerkev ljubljansko krasen, bogato pozlačen in ornamentiran **lesteneč** v renesančnem slogu. 2796

Kako naj praznujejo Marijine družbe papežev in lurški jubilej?

1. Po družbah naj se oznanijo vse prireditve (romanja, zborovanja, cerkvene slovesnosti), ki se tičejo obeh petdesetletnic, da se člani bolj zavedajo obeh izrednih dogodkov in se po možnosti prireditev tudi sami udeležujejo.

2. Cerkvinih in izvencerkvinih slovesnosti, ki se vrše v posameznih krajih v proslavo zlate maše, naj se Marijini otroci skupno udeležujejo.

3. Marsikatera družba bo sama v svojem delokrogu poskrbela za primerno cerkveno ali izvencerkveno proslavo omenjenih 50 letnic.

4. Častiti gg. voditelji zamorejo v svojih družbenih govorih obojen dogodek primerno razložiti in opisati n. pr. zgodovino ter pomen Lurda, katoliško cerkev, papeštvo, življenje Pijevo, potrebo papeževga novčiča itd.

5. Enkrat tekom tega leta naj bi vsaka družba napravila zbirko za papežev novčič.

6. Članice dekliških Marijinih družb naj bi sodelovale pri nabavi cerkvenega oblačila, ki se bo darovalo revnim cerkvam celega sveta.

7. V vsaki Marijini družbi naj bi se predstojništvo posvetovalo, če je možno v spomin dvojne petdesetletnice ukreniti kaj posebnega, oskrbeti kaj trajnega; n. pr. kelih za domačo cerkev, svečnike, za družbeno kapelo Marijino sliko ali podobno za družbeno cerkev itd.

2798

A. Lukić

Ljubljana, Pred škofijo št. 19.

Priporoča svojo bogato zalogo **narejenih oblek za gospode, dame, dečke in deklice.**

Blago le iz prvih tovarn. Cene nizke.

Paramente

je mogoče kupiti **po ceni in ugodno le** **direktno pri firmi** 2691

Josip Neškudla

protokolirana veletrgovina in tovarna v **Olomucu (Morava).**

Priporoča po zelo nizkih cenah bogate vesane paramente v vseh barvah in slogih: kazule, pluvijale, dalmatike, vela, nebena, handera, zastave, preproge, pregrinjala, albe, rokete itd. pod jamstvom trpežnosti; nadejje v lastnih delavnicah narejene kelibe, ciborije, monstrance, svečnike, lestence itd. s krasno opravo strogo po cerkvenih predpisih.

Navodila zavoda.

Podpisani zavod nima nobenega zastopnika, ki bi podražil solidno blago za 20%, t. j. za petino prvotne cene; radi tega se dobe predmeti potem direktnega naročila v Olomucu ceneje, kakor jih ponujajo v svojih cenikih konkurenčne ženske in moške firme.

Ilustrirani ceniki zastojn in franko.

Plačilni pogoji ugodni.

Paramenti se pošiljajo na ogled franko.

Zahtevajte brezplačno depošiljatev mojega ilustr. cenika z nad 1000 slikami. —

Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek. Slika pol navadne velikosti.

Št. 365. Srebrna damska rem. gl. **3•50.**

Št. 322. Srebrna moška rem. gl. **3•50.**

Št. 337. Srebrna s sidro 15 kamnov gl. **5•—**, dvojni plašč gl. **6•50.**

Št. 341. Srebrna s sidro dvojni plašč 15 kamnov, posebno močna gl. **7-9•50.**

Anton Kiffmann največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Izvoz v vse dežele. **Maribor L. 8.** 1208 Štajersko.

2774

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata svojo največjo zalogo
zgotovljenih oblek za
gospode, dečke in otro-
ke in novosti v konfek-
ciji za dame.

Bogata zaloga

2777

šivalnih strojev koles, pisalnih strojev

pri

IV. JAK & sin

Ljubljana,

Dunajska cesta 17.

„Pri solncu“ za vodo.

Priporočam prečastiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu svojo veliko zalogo najboljših
umetnih cvetic, šopkov za cerkveno
in domačo porabo, nagrobnih ven-
cev s trakovi, ter venčkov in šop-
kov za neveste.

Istotam so v zalogi vse potrebščine za kro-
jače in švilje, dalje rokavice, nogavice in kra-
vate najboljših vrst, različne srajce, mnogo be-
lega perila itd. Vežanje cvetic in šopkov točno
in po najnižjih cenah. Za kupčevalce na debelo
najnižje cene.

Za obila naročila se priporočam 150

Katinka Widmayer

„Pri solncu“ za vodo v meščanski palači.

Prečastiti gg. novomašniki znižane cene.

Točna postrežba. Nizke cene.

„Katoliška Tiskarna“

priporoča

vizitke, kuverte in druga dela.

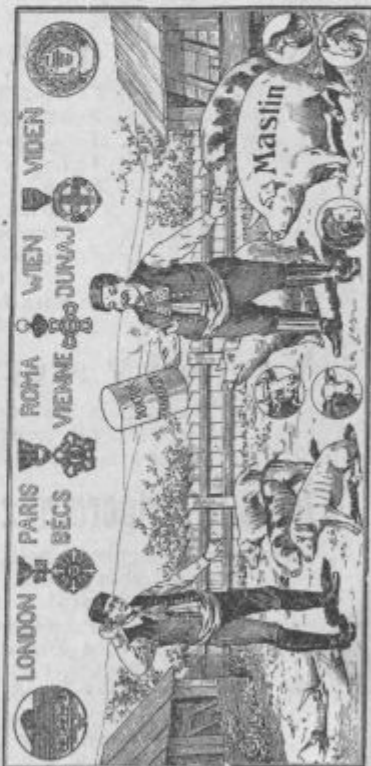
Voditelj v srečno večnost.

Molitvenik. Spisal A. M., duhovnik ljubljan-
ske škofije. To je ličen molitvenik, pravi „vade-
mecum“ za preproste kakor za olikane kroge.
Razdeljen je v dva dela: prvi del obsega v je-
drnatih stavkih najvažnejše verske resnice v
obliki premišljanj; drugi pa najpotrebnejše

cerkvene molitve, prirejene po novem obredniku.
Kdor hoče priročno elegantno mašno knjižico,
naj si omisli ta hvalevredni molitvenik. Pro-
daja „Katol. Bukvarna“ v Ljubljani. — Cene v
šagrin-vezanem molitveniku z zlato obrezo in
pregibljivimi platnicami so: 2 K 50 v., 3 K 40 v.,
v isto usnje z zlato obrezo in vatiranimi plat-
nicami pa po 2 K 65 v., 3 K in 3 K 50 vin.

Mastin

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani

priporoča sledeče molitvenike za darila
: birmancem in prvoobhajancem. :

Šolski molitvenik po katekizmu in obrednih knjigah. Spisal dr. Gregorij Pečjak, katehet v Ljubljani.

Trpežna vezava z rdečo obrezo K —80
„ „ „ zlatu „ 120

Večno življenje. Molitvenik. Spisal dr. Gregorij Pečjak, doktor bogoslovja, gimn. katehet v Ljubljani.

Ta molitvenik je namenjen bolj odrasli, posebno srednješolski mladini.
Cene: trpežna vezava z rdečo obrezo K 120
„ „ „ zlatu „ 160

Pot k Bogu. Molitvenik za odrasle. Molitve in pesmi iz Večnega življenja in Cerkvenega molitvenika.

To je najpopolnejši molitvenik, ki je tudi sestavljen strogo po novem cerkvenem besedilu. Namenjen je za splošno porabo in ima prav priročno obliko.

Cena z rdečo obrezo K 120
„ „ „ zlatu „ 160

Bogu kar je božjega. Spisal župnik Fr. S. Finžgar

Vezava št. 1: navadne črne platnice, rdeča obreza K 1—
„ 2: umetno usnje, vatirane platnice „ 180
„ 3: šagreno usnje, zlata obreza „ 220
„ 4: fina teletina, „ 3—
„ 5: najnovejša vezava v najfinejšem usnju in raznih barvah, s posebno krasnimi najmodernejšimi utisi. Na teh vezavah je neka posebna, rekli bi nedosežna ličnost in finesa. Okoli 20 različnih vezav te vrste je na izbero, vse imajo približno enako, v primeri z ličnostjo zelo nizko ceno „ 480
„ 6: nova fina vezava za dame z verižico, listnico in zaponi; najmodernejša vezba „ 460

Voditelj v srečno večnost. Molitvenik. Spisal A. M., duhovnik ljubljanske škofije.

Zelo popoln, jako dober molitvenik z novim cerkvenim besedilom v mali obliki. Umetno usnje, mehke vatirane platnice K 2—
Šagrin-usnje, upogljive ali mehko vatirane platnice „ 260

Nadalje priporoča za cerkvene zборе, Marijine družbe itd.:

Sattner P. Hagolin, Op. 2., **Cerkvene pesmi v čast sv. Rošnjemu Telesu** za mešan zbor K 160.

— **Marijine pesmi** za mešan zbor in orglje. Part. K 180; vsak glas K —50.

— Op. 9, **Mašne pesmi** za mešan zbor. Part. K 2—; vsak glas K —40.

— Op. 10, **Slava Bogu Mašne pesmi** za mešan zbor. (Tretji pomnoženi natis iz „Slava Bogu“). Part. K 150; vsak glas K —40.

Spindler Fran. Sal. **Ljudska pesmarica** za nabožno petje v cerkvi, v šoli in doma Broš. K —60; vez. v platno K 1—.

— **Spremljevanje k „Ljudski pesmarici“** za nabožno petje v cerkvi, v šoli in doma. Kart. K 4—.

Foerster Anton, **6 Marijinih pesmi** za tri ženske ali moške glasove (ena ali dva, štiri tudi za en glas) z orgljami. Part. K 180; vsak glas K —40

Pogačnik, Op. 8, **12 Mar. pesmi** za mešan zbor. Part. K 1—; vsak glas K —20.

Hribar P. Angelik, **Slava Brezmadežni** o petdesetletnici Napevi za Marijino družbo. Kart. K 120; elegantno v platno vezano K 160.

Skladbe pok. gosp. P. Angelika Hribarja so zelo lahke, melodijozne in splošno priljubljene.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.